

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS—WEDNESDAY, GRUODIS—DECEMBER 11, 1985

Nr. 241

Mano kryžiaus ir kančių keliai

Adelė Kilčiauskienė

(Tėsinys)

6. Karas...

Vieną rytą (buvo sekmadienis) girdžiu kažkokius sprogius (vėliau sužinojau, kad vokiečiai bombardavo Kauno aerodromą). Išbėgu, laukiu ir klausiu žmonių:

— Kas čia dabar atsitiko?

Vieni sako, kad karas, o kiti tvirtina, kad čia tik manevrai. Tačiau greitai visi įsitikino, kad karas tikrai pradėjo siautėti ir mūsų padangėje.

Grįžtu į namus ir keliu sūnų:

— Kelk, karas!

Jis tik nusijuokė. Tačiau vis dėlto atsikėlė ir taip, ko mes labiausiai bijojom, prasidėjo. Žmonės išsiganė bėga kasti šaltuvas. O čia dar valdžia pradėjo mobilizuoti vyrus į frontą. Daugelis bėgo iš miesto. Norėjau ir aš pasitraukti. Tačiau sūnus nenorėjo išvažiuoti iš miesto, nes jis labai mylėjo Kauną. Taip ir pasilikom.

7. Ateina vokiečiai

Pagaliau pasirodė vokiečiai. Kareiviai jauni, gražūs, aukšti, uniformos dailios, visi išsiipaušę, švarūs, miela žiūrėti. Bet ir žiaurumas jų — „miela žiūrėti“.

Na, ir pradėjo šeiminkauti. Išdavė visiems korteles maistui. Kas būdavo skiriama pagal korteles, viską atiduodavo. Už darbą mokojo neblogo.

Aš dirbau netoli rotušės. Eidavom kartu su drauge. Į priepaūką kasdien darbams atvydavo rusų belaisviai. Kai kurie vokiečiai buvo tikri beširdžiai, mušdavo tuos vargšus kareivėlius. Gaila buvo žiūrėti. Mes kasdien jiems atiduodavom savo pietus. Kur geresnis sargybinis, tai leisdavo paduoti, o kiti vykdavo šalin. Belaisviai buvo tiek išbadėję ir išskandinti, kad beieinant krisdavo ir mirėdavo. Mes su drauge verkėdavom žiūrėdami į jų kančias. Mirš...

Argentina baigė generolų teismą

Buenos Aires. — Argentinoje baigėsi buvusių karinių vyriausybės vadų teismas. Du buvę karinių chuntų nariai: prezidentas gen. J. Videla ir karo laivyno vadas admiralas E. Massera nuteisti kalėti iki gyvos galvos. Kitas buvęs prezidentas gen. R. Viola gavo 17 metų. Admiralas A. Lamburschini — 8 metus ir aviacijos vadas gen. Orlando Agosti — ketverius su puse metų.

Keturi kaltinamieji: buvęs prez. gen. L. Galtieri, admiralas J. Anaya ir aviacijos vadas Lami Dozo buvo išteisinti. Jie buvo paskutinės karinės vyriausybės vadai. Jų valdymo dienomis „nešvarus karas“ prieš Argentinos opozicijos narius jau buvo pasibaigęs. Minėti išteisintieji dar bus teisiami kariniame tribunole už Falklandų karo su britais pralaimėjimą.

Tą pačią dieną, kai teismas paskelbė baismes, Argentinos prezidentas Alfonsino atšaukė 60 dienų trukusį apsiausties stovį. Buvo bijoma dešiniųjų srovės ir kariuomenės sukilimo. Buvo suimti tik šeši karininkai iš šeši civiliai už smurto veiksmus. Daugiau neramumų nebuvo.

tančius vežė į karių kapus, kasė duobes, į kurias versdavo net dar gyvus belaisvius ir užkasdavo žmones vaikydavo ir neleidavo žiūrėti.

Vėliau aš perėjau dirbti į karišką siuvyklą. Ten buvo geriau ir arčiau namų. Tačiau ir čia netrūko žiaurumų. Jeigu kas pasiimdavo špiukę siūlų, tuoj pristatydavo gestapininkai ir išsiveždavo į gestapą, ten, kur dabar saugumas. Tenai žiauriai mušdavo ir atimdavo sveikatą. Vienas darbininkas ruošėsi per atostogas važiuoti pas brolių. Nusiipirko batus iš kito darbininko. Tuojau pas jį padarė krata, rado batus, o jį patį suėmė. Nuvežė į gestapą ir taip mušė, vos gyvas liko. Nuteisė du metus kalėjimo. Jam nebuvo kas padeda, todėl darbininkai slapta rinkdavo pinigų, pirkdavo maistą ir nešdavo jam į kalėjimą. Kada nuteistasis grįžo iš kalėjimo, turėjo vėl eiti dirbti. Tačiau jau jis nebeįsijungė, nebeturėjo sveikatos ir netrukus mirė.

Kai kurie nužudyti žmonės buvo palaidoti prie Petrašiūnų kapinių. Vėliau juos visus iš ten iškasė ir vežė į Kauno kapines (dabar čia miesto sodas). Aš dirbau Šiaulių gatvėje, netoli kapinių. Kartą nuejau pažiūrėti, tuo laiku buvo atvežta penkiasdešimt karstų ir sustatyta kapinėse arti gatvės. Gerai prisimenu tą vietą, nors dabar viskas čia užlyginta.

Paskui atvarė komjaunolius. Jie kasė duobes ir dėjo iš eilės karstus. Atėjus kunigas pašventino duobę. Viena moteris atpažino savo vyrą iš drabužių. Jis dar nebuvo visai suiręs. Dideliam karste pasta- tė jį kapinių koptylėlių ir leido žmonėms žiūrėti. Buvo žiauriai nukankintas. Lavono vežė apie savaitę. Kiek iš viso privežta, neprisimenu. Tik tą vieną dieną mačiau 50 karstų.

(Bus daugiau)

Teismas pripažino, kad nusikaltimai prieš žmogaus teises vyko „revoliucinio karo atmosferoje“, tačiau kariuomenės elgesys su valdžios priešais: žudymai, grobimai, kankinimai, nelegalūs areštai negali būti pateisinami. Teisme buvo klausinėjami 830 liudininkų. Bausmės paskelbus, minios mieste protestavo, kad nubauti ne visi generolai. Nuteistieji gavę lengvesnes bausmes, negu prokurorai siūlė.

Sunku sudaryti bendrą frontą

Manila. — Filipinų opozicijos partijos vis dar neįstengia susijungti į bendrą frontą prieš prezidento Marcos kandidatūrą būsimuose prezidento rinkimuose. Dar vyksta derybos tarp Corazon Aquino, nužudytos senatoriaus našlės, ir sen. Salvador Laurel, kuris nesutinka kandidatuoti į viceprezidento vietą. Abiejų grupių vadai nori prezidento vietos. Laurel vadovauja Tautinei demokratų partijai, o Aquino vadovauja įvairių srovių judėjimui, pavadintam „Liaudies kova“. Nuosaikieji filipinai supranta, kad opozicijos jėgoms suskilus, Marcos vėl gali laimėti rinkimus.

Lenkijos komunistų partijos vadas gen. Wojciech Jaruzelski su Prancūzijos prezidentu Francois Mitterrand Elysee rūmuose Paryžiuje gruodžio 4 d. Viduryje — vertėja, Prancūzijos prezidentas pirmadienį, pasikalbėjimo su spauda, gynė savo nutarimą priimti Jaruzelski. Susitikimas padės lenkams, jis gynė žmogaus teises ir toliau manas plėsti dialogą suskaldytoje Europoje. Jis pakvietė į Paryžių ir Lech Walesą.

Britai įsijungė į erdvės ginklus

Londonas. — Britanija į erdvės ginklų iniciatyvą, lapkričio 6 d. formaliai įsijungė į erdvės gynybos ginklų ieškojimo darbus. Sutartį pasirašė JAV gynybos sekretorius Caspar Weinberger ir Britanijos gynybos ministras Michael Heseltine. Jis pasakė reporteriams po ceremoniją, kad ši sutartis reiškia britų pramoninei retą realią progą, realius kontraktus ir realius darbus. Abi pusės susitarė, kad tyrinėjimų ir „žvaigždžių karo“ ginklų gaminių reikalai bus labai slapti.

Praėjusią savaitę Vakarų Vokietijos kancleris Kohl lankėsi Londone ir pripažino, kad Vokietija nenorėjo būti pirmą, įsijungusį į bendrą šių ginklų darbą su JAV. Dabar, kada Britanija užėmė pirmos valstybės poziciją, vokiečių vyriausybė bus lengviau įsijungti į bendrus tyrinėjimų darbus. Sekmadienį vokiečių krikščionių demokratų partijos parlamente vadovavo tojas Volker Ruehe pasakė „Express“ laikraščiui, kad Bonos vyriausybė principu jau seniai sutiko dalyvauti erdvės ginklų ieškojimo ir tyrinėjimo darbuose kartu su JAV, tačiau vyriausybė formaliai nutarimą įsijungti paskelbė tuoj po Naujųjų Metų.

NATO sąjungoje Prancūzija, Norvegija ir Danija jau paskelbė, kad jos nedalyvaus erdvės gynybos ginklų projektuose. Australija irgi atsisakė įsijungti. Susidomėjimą tu ginklų tyrimo projektais yra išreiškusios Japonija, Italija ir Izraelis.

Britanijos vyriausybė vedė su JAV gynybos departamentu ilgas derybas. Britai reikalavo konkrečios sumos, kuri bus sumokėta britų pramonei už dalyvavimą. Pentagonas čia negalėjo įsipareigoti, nes jo lėšos priklausė nuo Kongreso nuotaukų. Kongresas jau sumažino erdvės ginklams prašytą sumą iš 3.6 bil. dol. iki 2.75 bil. dol. Kontraktais bus siūlomi toms britų bendrovėms, kurios yra pasižymėjusios įvairiuose ginklams naudinguose projektuose. Britai yra nemažai pažengę laserio srityje, tiesioginės energijos spindulių srityje, kompiuterių pritaikyme.

Opozicijos vadai nepritaria britų vyriausybės įsijungimui

TRUMPAI IŠ VISUR

— Nobelio Taikos premijos komiteto spaudos konferencijoje Oslo mieste sovietų žurnalistas Lev Novikov gavo širdies ataką. Ten pat buvo geriausi kardiologai. Jie tuoj suteikė pirmąją pagalbą ir susirgęs žurnalistas buvo nuvežtas į ligoninę gyvas. Premija šiemet įteikta Amerikos ir Sovietų Sąjungos gydytojui prieš bendrininkų karą sąjungai.

— Prezidentas Reaganas pradėjo kampaniją tarp Kongreso respublikonų, ragindamas juos paremti pajamų mokesčių reformos planą. Demokratų projektas mažiau palankus biznieriams, tačiau prezidentas bijo, kad to plano nepriėmus pajamų mokesčių įstatymas Kongrese vėl įstrigs ilgesnį laiką.

— Filipinų prezidentas Marcos pareiškė, kad jis dar nenutaria, ką pasirinkti rinkimuose viceprezidentiniui kandidatui. Jis turės septynis kandidatus.

— Sacharovo žmona Y. Bonner Bostone pareiškė, kad ji bandys gauti leidimą parsivežti į Sovietų Sąjungą savo 85 metų motiną, kuri gyvena su vaikais Newton, Mass.

— Naftą eksportuojančių valstybių organizacija slepia savo suvažiavimo nutarimus, tačiau manoma, kad greit prasidės atviras „naftos karas“. Ekonomistai laukia, kad naftos ir jos produktų kainos iki pavasario nukris.

Dabar naftos statinė vidutiniškai kainuoja 26-27 dol. — Sudano vyriausybė laukia daugiau pabėgėlių iš Etiopijos Tigrėjaus provincijos, nes derlius ten vėl menkas. Sudano pabėgėlių stovyklas lankė Britanijos princesė Anne.

— Bengalijoje, po jos atskyrimo nuo Pakistano, liko apie 200,000 urdų kalba kalbančių musulmonų, vadinamų beharų. Pakistano prezidentas Zia paskelbė, kad jie bus perkelti ir apgyvendinti Pakistane.

— Kipro salos parlamento rinkimuose dabartinio prezidento Spyros Kyprianou demokratinė partija sustiprėjo ir gavo daugiausia balsų. Komunistų partija 1981 m. rinkimuose surinko 32.8 nuos.

visų balsų, o dabar gavo 27.2 nuos.

Pastangos įsteigti dar vieną OSI

Bona. — Lapkričio 23 ir 24 d. Niurnberge vyko dviejų dienų konferencija, skirta Niurnbergo proceso 40-osioms metinėms. Tarptautiniame tribunole buvo teisiami pagrindiniai nacistiniai kariniai nusikaltėliai, dėl kurių kaltės kilo Antrasis pasaulinis karas. Konferencija surengė tarptautinės teisinių demokratų draugijos, antifašistinės organizacijos, dalyvavo žymūs teisininkai, daugiausia iš „socialistinių“ kraštų.

Ta pačia proga Sovietų Sąjunga atmetė kitų sąjungininkų valstybių siūlymą paleisti iš Berlyno kalėjimo vienintelį Spandau kalėjimo laikomą Rudolfą Hessą. Jis jau 90 metų amžiaus. Niurnbergo teisme jis buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Jis, mokėdamas stenografiją, užrašė, Hitleriui diktuojant, didžiąją dalį nacionalsocializmo „katekizmo“ „Mein Kampf“.

Šios Niurnbergo teismo suaktyvė proga „Tiesa“ paskelbė visą eilę straipsnių. Juose pabrėžiama, kad „karo pabaigoje sudaužytus hitlerinio fašizmo mašinos likučius vėliau ėmė rankioti imperializmas“. Apie tai visai atvirai šiomis dienomis pripažino JAV teisingumo ministerijos skyriaus (OSI) direktorius Neal Sher, pareiškęs:

„Mes neginčijame to fakto, kad po Antrojo pasaulinio karo nacistai ir jų bendrininkai Jungtinės Valstijos panaudojo žvalgybiniam tikslams ir kai kuriems iš jų Amerikos valdžia padėjo emigruoti į JAV“. „Aiskiau nepasakysiu“ — rašo „Tiesa“.

Žydų Telegramų Agentūros skelbiamam Judith Kohn straipsnyje rašoma, jog

Kongrese yra pasiūlytas įstatymo projektas, siūlantis sudaryti specialią komisiją, kuri tyrinėtų, ar JAV vyriausybė padėjo naciams ir nacių kolaborantams po karo atvažiuoti į Ameriką.

Istatymą pasiūlė kongresmenas Barney Frank, dem. iš Ma. Ta komisija turėtų išaiškinti, kiek nacių karinių nusikaltėlių atvyko su JAV pareigūnų pagalba ir ar jie žinojo, kad tie naujieji imigrantai turėjo ryšius su naciiais. Komisija padėtų išaiškinti, ar JAV saugumo organai visa tai žinojo, ar jie nelaužė įstatymų, bandydami įveikti buvusius nacių ir šių valstybę, ir ar jie nebandė užmaskuoti tų savo pastangų.

Sitokios komisijos siūlymą iššaukė dar vienas Kongreso GAO įstaigos (General Accounting Office) raportas, jau antras per septynerių metų laikotarpį. Įstaiga tyrinėjo JAV žvalgybos įstaigų įsivėlimą į buvusių nacių atvežimą į Ameriką. Pirmoji GAO studija nerado jokių įrodymų, kad žvalgybos agentūros būtų įsivėlusios. Antras raportas irgi tokių įrodymų nerado.

Kongresmenas Frank pasakė niekas nebuvo ties nusivylęs GAO darbu. Atstovų Rūmų teisingumo komiteto Imigracijos, Pabėgėlių ir Tarptautinės teisės pakomiteje kongr. Frank reikalavo įsteigti bešališką septynių asmenų komisiją. Jos narius parinktų prezidentas, kandidatus siūlyti turėtų Senatas ir Atstovų Rūmai. Komisija turėtų „subpoena“ galias, galėtų priieiti prie dokumentų ir žvalgybos agentūrų archyvų.

Panašią nuomonę pareiškė Brooklynio prokurorė, buvusi Kongreso narė Elizabeth Holtzman. Ji savo atsiųstame memorandume pareiškė, kad GOA raportas nepakankamas ir labai ribotas. Jos nuomonei pritarė kelios Amerikos žydų organizacijos. GOA įrodymų ieškojo tarp po karo atvykusių atskirų imigrantų bylų, klausinėjo tas pačias žvalgybos agentūras, kurias reikėtų patyrinėti. Agentūrų valdininkai, kaip ir visi biurokratai stengiasi apsaugoti buvusius pareigūnus nuo kaltinimų.

Kongresmenas Frank nurodė, kad valstybės, gynybos ir teisingumo departamentuose yra pasipriešinimas pilnai investigacijai. Tai esąs apsisąuėjimo refleksas, charakteringas visiems biurokratams. Medžiaga, kuri tyrinėjimams būtų naudinga, vis dar laikoma slapta, norint apsaugoti nuo gėdos ir dėl kitų priežasčių, nieko neturintį bendro su saugumu, pareiškė kongresm. Frank. Prokurorė Holtzman pareiškė, kad tik nepriklausoma komisija išvengtų trūkumų, kuriuos parodė buvusios investigacijos.

KALENDORIUS

Gruodžio 11 d.: Damazas I P., Danisa, Valdis, Dirvonė.
Gruodžio 12 d.: Aleksandras, Marija O., Gilmintas, Vainė.

ORAS

Saulė teka 7:07, leidžiasi 4:20.

Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 35 l, naktį 32 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ

Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

PAKĖLIMAI IR APDOVANOJIMAI LS SESERIJOJE

Lapkričio 1 d. proga, LSS Tarybos Pirmios nutarimu, žemiau išvardintos sesės yra apdovanojamos keliamos vyresniškumo laipsnius:

I paskautininkės laipsnį:
v.s. Čekauskaitė Rita — Los Angeles
v.s. Gasperienė Vida — Anglija
v.s. Kliūtė Kristina — Montreal
v.s. Lemkienė Jūratė — Vokietija
v.s. Mauragienė Rasa — Canberra
v.s. Naumaitė Alma — Detroit
g.v.v. Paulienė Violeta — Chicago
v.s. Prasauskaitė Danutė — Los Angeles

I skautininkės laipsnį:
ps. Giedraitienė Danutė — Los Angeles

ps. Palukaitienė Aldona — Chicago
ps. Valaitienė Irena — Chicago

I vyr. skautininkės laipsnį:
s. Mickienė Meilė — Vokietija
s. Treininė Genovaitė — Hyannis
s. Žitkevičienė Jonė — Melbourne

LELLJOS Ordino:
v.s. Moliejienė Halina — Chicago

Apdovanotą ir pakeliamą seses nuosirdžiai sveikiname ir tikime, kad jos ir toliau bus pavyzdžiu mums Skautybės testinimo darbe! Džiaugiamės Jūsų laimėjimais.

Budėkime!
su J. Stefa Gedgaudienė
Vyriausia Skautininkė

KALĖDINĖ SUEIGA CHICAGOJE

Visų keturių Chicago tuntu skautų ir skaučių kalėdinė sueiga įvyks sekmadienį, gruodžio 15 d., 19 val. ryto Jaunimo centro didž. salėje. Visi broliai ir sesės prašomi tą rytą dalyvauti 9 val. ryto šv. Mišiose Tėvų Jėzuitų koplyčioje arba savo parapijose. I sueigą visi atvyksta pilnos uniformose. Kiekvienas tuntas turės praveisti jam skirtą sueigos dalį. Sueigoje kviečiami dalyvauti tėveliai ir šeimų nariai. Kadangi numatytos suneštinės vaišės, kiekviena šeima prašoma atnešti lėkštę sumuštinukų arba sausainių. Jei dalyvaujame tik skautas ar skautė, jis ji taip pat yra prašomas, ma atnešti savo duoklę bendroms vaišėms. Kava ir vaisių sultimis pasirūpins tuntai. Skautams ir skautėms dalyvavimas privalomas.

CHICAGOS SKAUTININKŲ KALĖDINĖ SUEIGA

Chicago skautininkų draugovės kalėdinė sueiga įvyks antradienį, gruodžio 12, 7 v.v. „Dainos“ restorane. Chicagoje ir apylinkėse gyvenančios skautininkės kviečiamos šioje sueigoje dalyvauti. Bus pietūs, tad reikia iš anksto apie savo dalyvavimą pranešti skambinant telefonu 471-0811 arba 778-2441. Draugovėi priklausiančios skautininkės dalyvauja uniformuotos.

JŪRŲ SKAUTĖMS 55 METAI

Pirmasis Lietuvoje jūrų skaučių vienetas — „Gulbių“ valtis, įsikūrė 1930 metais Mažeikiuose. (žiūr. Petras Jurgele: „Lietuviškoji skautija“ 263 psl.).

Neturime žinių, kas vienetai įkūrė, kiek jūrų skaučių jame buvo, kas „Gulbių“ valčiai priklausė ir vadovavo.

Rodos, dar taip netolima praeitis, o jau užmaršties puslapis užverstas.

Šią gražią 55 metų sukaktį minint, lenkiam galvas toms Sesėms, kurios pirmosios iškėlė bures, kurių vardai mums nežinomi, tačiau jų pradėtoji jūrinio skautavimo mintis plinta, klesti ir auga.

Sveikiname visas jūrinės idėjos seses, linkime daug gero vėjo ir ištvermės tolimuose nuo Tėvynės vandenyse ir krantuose!

J.s. Dalia Bylaitienė

„GRANDIES“ SUEIGA

Paskutinė šių metų jūrų skautininkų, kvių „Grandies“ sueiga įvyks sekmadienį, gruodžio 15 d., 12 val. Jaunimo centre. Visi Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji jūrų skautininkai, kės kviečiami dalyvauti. Sueigoje bus pasidalinta mintimis apie „Jūros dugno“ renginį ir bus aptariama ateinančių metų „Grandies“ veikla.

Chicago „Grandies“ vadija

Jūrys skautininkas Kazimieras Ozelis

BROLIUI KAZIMIERUI BURES SUGLAUDUS

Mirties angelas ir vėl apsilankė Chicagoje lietuvių skautiškoje šeimoje, lapkričio 16 d. amžinybėn išsivedamas energingas jūrų skautininkas a.a. Kazimieras Ozelis ir palikdamas nebeužpildomą spragą mūsų retėjančiose gretose.

Brolis Kazimieras buvo gimęs 1923 m. liepos 31 d. Palangoje, prof. dr. K. Ozelio šeimoje. Paūgėjęs Kazimieras buvo pirmasis bebras, 1933 m. įstojęs į Lietuvos jūrų skautų Kunigaikščio Vaidoto laivą, kuriam tuo metu vadovavo jaunas medicinos studentas Kęstutis Aglinskis. Čia Kazimieras žengė savo pirmuosius jūrinio skautavimo žingsnius. Skautybės dėsniui giliai įstrigo jauno Kazimiero širdin. Jo švelnią ir menišką sielą viliojo banguojančio Nemuno ir dangaus mėlynės plotai, o savo mintimis dažnai skrido į gimtąją Palangą, į numylėtą Baltijos jūros pakrantę.

Baigęs gimnaziją, Kazimieras nepasirinko medicinos, ar kito praktiško mokslo, bet Dailes teatro studijas, kurias baigęs sėkmingai reikišė teatro meno srityje. Atslinkus karo grėsmėi, jis įstojo vietinėm rinktinėm, pasiūšęs ginklu ginti savo Tėvynės laisvę, kaip pridėra kiekvienam susipratusiam savo krašto piliečiui. Pasiruošimo lūkesčiai nepasiteisino, ir užėjusi karo audra prof. dr. K. Ozelio šeimą išblyškė iš gimtojo krašto, gintarinės jo pakrantės benamiais nežinonim tremitis. Taip 1945 m. Kazimieras atsiduria Vokietijoje, Augsburgio aktyvintųjų stovykloje, kur aktyviai reikišė savo pamėgtąjį teatrą srityje.

Emigracinė banga Kazimierą atblyškė į JAV-es, kur jis užsiinkaravo Chicagoje. Čia jis 1954 m. baigė Industrial Engineering College, įgydamas pramonės inžinieriaus laipsnį. Ilgus metus dirbo įmonių planavimo srityje. Nei studijos, nei atsakingas darbas neatitraukia Kazimiero nuo lietuviškosios veiklos. Jis nuosirdžiai talkina Lietuvių Operos statomose operose; plačiai reikišė lietuvių kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje, nevengdamas atsakingų pareigų. Jis aktyviai dalyvauja L.V.S. Ramovėje, Lietuvos Atgimimo sąjūdyje, Lietuvos Vyčių organizacijoje, jūrų šaulių Gen. T. Daukanto būryje, „Laisvosios Lietuvos“ laikraščio redakcijoje. Jūrų skautų Korp. „Gintaras“ steigėjas; čia jis vėl sueina į glaudų sąlytį su nenuilstančių jūrų skautų vadovu j.v.s. dr. Kęstutiu Aglinsku ir vėl aktyviai įsijungia į jūrinį skautavimą, kartu su abiem savo sūnumis. Vadovauja jūrų skautų „Baltijos jūros“ tuntui. J.v.s. dr. K. Aglinskui įsigijus regatinę jachtą „Audra“ Kazimieras tapo nuolatiniu tų regatų dalyviu, eidamas atsakingas navi-

gatoriaus pareigas įguloje. Jis atliko net 17-ka garsiųjų 333 mylių Mackinack regatų Michigano ežere. J.s. dr. Audriui Aglinskui Los Angeles įsigijus jachtą „Vaivą“, Kazimieras dalyvauja tos jachtos perplukdytyme į Havajus, atliekant ilgiausią 2,400 mylių jūrinę kelionę Pacifiku.

Velionis ne tik sukūrė darnią jūrinę šeimą, išaugino ir išmokslino abu savo sūnus, paruošė juos regatiniais būriuotojais. Jis visą savo gyvenimą buvo uolus veikėjas, nenuilstantis jūrinės samonės žadintojas, susipratęs kovotojas už Lietuvos laisvę. Jo gyvenimo pavyzdys paliks prisimintinas jūriniai skautaujančiam jaunimui.

Mes visi prisimename jį kaip pavyzdį jūrų skautų vadovą ir liūdime jo netekę. Jo pasigies skausmo prislėgta šeima, organizacijos, kurioms jis pašventė daug laiko ir darbo. Ypač jo pasigies „Audros“ igula, kuri su dėkingumu minės jo rūpestingą indėlį regatose, rungtynėse su geriausiais būriuotojais Michigano ežere. Mes tikime, kad Kęstutis leis jam prie Ramiųjų Visatos vandenų susitikti su kitais Amžinybėn išplaukusiais broliais.

A. A.

BROLI LEONĄ PRISIMENANT

J.v.s. Leoną Knopfmilėrį prisimename kaip vieną iš pačių darbščiausių ir pareigingiausių Brolių jūriname skautavime.

Jis buvo vaikščiojanti jūrinė enciklopedija, neišsėmiamas jūrinų žinių šaltinis. Kam kas neaišku — viskam atsakymas buvo pas Broli Leoną.

Iki pensijos, iki persikėlimo Floridon, Brolis Leonas dalyvavo veik visose jūrų skautų stovyklose. Jis vadovavo denio statymui, prielaukus įrengimui, kodo vėliavėlėmis puošė denį, kėlė vimpilus, matavo vėjo greitį, ruošė kanojų ir burlaivių regatas, kuriuose savo plonu, bet skardžiu tenoru per garsikalbį skelbė tvarką.

Labai daug Brolis Leonas padėjo rašant Jūrų skaučių dalį „Sesė, budėk!“ knygoje. Daug gerų patarimų ir

naudingų pastabų iš jo sulaukėme. Draugiškas buvo ir LSS Seserijos Jūrų skaučių skyriui — nuolat reaguodavo į „Vėtrungės“ straipsnius, siuntinėdavo medžiagą, rūpinosi, kad jūrų skautės tęstų ir puoselėtų savo tradicijas.

Pasigiesime Brolio Leono, kuris, nors ir vyresnio amžiaus, iš tolimes Floridos visada palaikė su mumis ryšį, teiravosi apie mūsų darbus ir stengėsi padėti. Brolio Leono pelenai palaidoti netoli Chicago; Elmhurst, IL, mieste.

Nors ir nebegrįši, bet budėk su mumis, Broli Leonai!

Sesė Dalia Bylaitienė

BROLI L. KNOPFMILERI AMŽINYBĖN PALYDINT

Gruodžio 2 d. 7:30 val. vak. Elmhurst, IL, St. Peters bažnyčioje įvykusiose pamaldose buvo prisimintas lapkričio mėn. Floridoje miręs a.a. j.v.s. Leonas Knopfmilėris. Šiame velionio prisiminime dalyvavo jo šeima, jūrų skautininkų „Grandies“ atstovai, Chicago skautininkai, daug šeimos draugų ir pažįstamų. Prie altoriaus stovėjo jūrų skautų vėliava, liudydama j.v.s. Leono jūriname skautavime nuveiktą darbą. JAV Vidurio rajono vadovas v.s. Antanas Paužulis velionio žmonai įteikė LSS PADĖKOS ordiną, kurio velionis nebespėjo gauti gyvas būdamas. St. Peters bažnyčioje kunigas, gerai pažinęs velionį, įdomiai nušvietė a.a. Leono asmenybę. Po pamaldų velionio šeima visus dalyvius pavaišino kava, buvo susipažinta ir prisimintas j.v.s. Leono ilgas skautavimo kelias.

Išlektis Amžinybėje, skautininke Leonai, o mes žengdami Tavo keliu nepamiršime Tavo jūrinio skautavimo, kuriam pašventei didesnę dalį savo gyvenimo.

L.K.

JIE JAU BURIUOJA DAUSOSE

85-ieji metai skaudžiai palietė ir mūsų Chicago Brolių jūrinę šeimą. Krito keturi jūrų skautininkai: Gediminas Bubelis, Mykolas Maksvytis, Leonas Knopfmilėris ir Kazys Ozelis.

Visi jie daug meilės, laiko ir darbo skyrė mūsų sesėms, jas mokė buriuoti, suprasti ir pamilti jūrą, padėjo stovyklose, iškylose, regatose, transportuose... Visur ir visada, kur tik reikėjo, su šypsniu skubėjo ištieti brolišką pagalbos ranką.

Juos gerai prisimena vyresnės sesės, jūrų skautininkės ir sesių tėvai. Prisimena tuos draugiškus, broliškus vyrus, kurių širdys visada buvo jaunos, kurie mokėjo su mažomis sesėmis kalbėti, juoktis, išdaigauti...

Išlygo jie pas jūrų skaučių mylimą Tėvą, kun. Joną Rai-bužį, kuris taip staiga paliko mus prieš keletą metų...

Gero vėjo, Jums, mieli Broliai, toje mums nežinomoje dausų šalyje!

Liūdėdamos savo mielų Brolių, reikiame gilią užuojautą visoms ir visiems jūrų skautėms ir jūrų skautams, mirusių Brolių šeimoms ir artimiesiems.

J.s. Dalia Bylaitienė
LSS Seserijos jūrų
skaučių skyrius

Clevelando skautų ir skaučių šios vasaros stovykloje „Pilėnų“ tunto skautai V. Taraska ir V. Apanavičius mokosi naudoti suvaramą mašiną. Instruktorė B. Tarasienė. Nuotr. V. Bacevičius

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuntinami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuostata. Neesnaudoti, straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Prakalbų žiedai visada būna labiau patrauklius, kai jie nukirpti.

Sh. Fife

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą.

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(augliai nuimami ofise).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val.: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepa, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabinė perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 1-7;
antr., ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR
KRAUJO LIGOS
Nechirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv., ir penkt.

Tel. RE-11ance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv., ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč., ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1166;
Rezid. 385-4811

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr., ir
ketv. 9-12. Penkt. 11-

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm., ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarė treč.

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — VIDAUS IR
PLAČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St. Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
kitos pagal susitarimą.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILBOS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

55 metų sukaktuvinėje Detroito skautų sueigoje JAV Vidurio rajono vadovas v.s. A. Paužulis dėkoja sėkmingai „Baltijos“ tuntui vadovavusiam s. Juozui Orentui. Nuotr. J. Urbono

SKELBIAMA SOVIETŲ SAJUNGOJE

Gorbačiovas ne vien išsijojo kai kuriuos jam ne prie širdies esančius aukštuosius pareigūnus, bet sudarė projektą ir naujos komunistų partijos programos. Tas projektas skelbiamas sąjunginių respublikų spaudoje, diskutuojamas partiniuose ir kitokiuose susirinkimuose ir nėra abejonės, kad bus paskelbtas jo priėmimas, kaip ir viskas priimama, ką Kremliaus despotai pasiūlo.

Šios programos pagrindu tas pats, kaip ir ankstesiosios: marksizmas, leninizmas, ir socializmo perėjimas į komunizmą. Tai buvo skelbiama beveik per septynis dešimtmečius ir, vieton tos komunistinės lygybės laisvės ir gerovės, vis tiek pasilieka tironiška prievarta, privilegijuota partiečių klasta ir valstybinio kapitalizmo išnaudojimas pavienių žmonių ir pavergtų tautų. Jokių žymesnių prošvaisčių nematyti. Niekas gero negalima tikėtis iš valstybės, kuri nesilaiko savo pačios paskelbtos konstitucijos ir tuo pagrindiniu įstatymu garantuotų žmogaus laisvių. Net ir tame naujosios komunistų programos antrajame skirsnyje ir dabar yra įrašyta: „Istorijoje nebuvo tokios šalių bendrijos, kurioje niekas neturi ir negali turėti ypatingų teisių ir privilegijų“. Ar tuo norima pateisinti partiečių biurokratijos ypatingas teises ir privilegijas?

Toje programoje skelbiama: „Stipriosios šalys lobsta, apiplėšdamos silpnąsias ir visai įtvirtina jų atsilikimą“. Argi ne taip yra su Sovietų Sąjunga, kuri jėga, būdama stipresnė, užgrobusi silpnas kaimynines tautas ne tik jas ūkiškai išnaudoja, bet ir jų laisves yra užgrobusi. Laisvojo pasaulio šalys atsilikusioms tautos siūnia ūkišką paramą, o Sovietų Sąjunga — siūnia tankus ir bombas, ginklus, kurstydama broliškų savitarpus karus. Net ir kai į komunistinę Etiopiją laisvasis pasaulis siuntė maistą, marksistinė to krašto vyriausybė, atplėšusi grūdus nuo badu mirstančių žmonių, gerą jų dalį pardavė užsieniui, siekdama gauti tvirtos valiutos ir taip prisigrobė bene 30 mil. dol.

Naujoje komunistų partijos programoje, bevarant partietiską agitaciją, skelbiama, kad jų santvarkoje „gamybos priemonės yra liaudies rankose, visam laikui likviduotas žmonių išnaudojimas, socialinė priespauda, privilegijuotos mažumos valdžia, milijonų žmonių skurdas ir neraštingumas“. Raštingumo mokyme, tiesa, padaryta pažanga, bet kas iš to, kad išimktyti skaityti tegausa į rankas tik komunistinę propagandą pašvinkusius leidinius. Iš laisvųjų vakarų leidinių neįmanoma gauti, be partiečių cenzūros nieko negalima išspausdinti, o jei bando prasižvelgti laisva pogrindžio spaudoje, tai už tai tenka skaudžiai atkentėti vergų darbo lageriuose, psichiatrinėse ligoninėse. Kremlius turėtų gėdytis pasakų apie gamybos priemonių buvimą liaudies rankose, kada jos kietai partiečių kontroliuojamos. Pilietai tetrui mažus sklypelius, net ir karvių laikymo skaičius apribotas. Sovietų Sgoje darbo žmogus valstybės išnaudojamas ir niekur neturi galimybės ieškoti teisingo socialinio sprendimo, nes valdžia yra kietose privilegijuotos mažumos komunistų tironijos rankose.

Naujoje komunistų programoje giriamasi, kad jų santvarkoje „likviduotas nacionalinis nelygiateisiškumas, įtvirtinta faktinė ir juridinė visų nacių ir tautybių lygybė, draugystė ir brolybė“. Tai žiaurus melas. Jokio lygiateisiškumo neturi užgrobtos tautos, kaip lietuviai, latviai ir estai. Jeigu tautos yra lygios ir gali savarankiškai tvarkytis, tai kodėl jie užgrobtus kraštus įvestos svetimačių įgulos ir jos ten laikomos dešimtmečiais. Kodėl lietuviai vaikai jau nuo vaikų darželio turi mokytis rusų kalbos? Kodėl Lietuvos universitete disertacijos vertiamos rašyti rusų kalba? Kodėl pačių lietuvių pasistatytos bažnyčios paverčiamos sandėliais, šokių salėmis, muziejais ir koncertų patalpomis? Kodėl lietuvių tauta negali laisvai jų naudoti tam, kam jas pasistatė ir jas paskyrė? Jeigu yra tautų lygybė, kodėl Lietuvos vyrai brukami tarnauti kariuomenėje, kur nors kalmukų krašte, o ne pačioje Lietuvoje, kaip jie to norėtų, kodėl jie brukami į grobuonišką karą Afganistane, kada lietuviai tuo visiškai neužinteresuoti, o jei yra užinteresuoti, tai tik tuo, kad tai tautai būtų palikta laisvai tvarkytis, jėga neprimetant Maskvos jungo. Jei yra laisvė ir brolybė, tai kodėl traukdoma susijungti persikurtoms šeimoms? Kodėl toks žiaurus suvaržymas kokių nors paramos dovanų siuntimo už geležinės uždangos savo senus tėvus paremti ar sergantiems giminaičiams, artimiesiems padėti?

Tame pat naujos programos projekte giriama komunistinė santvarka, kad jose „viešpatuoja tikrai humanistinė marksistinė — leninistinė ideologija, liaudies masėms prieinami visi žinių šaltiniai...“ Tai hipokrizija ir melas. Ką Maskva sapalioja apie visiems prieinamus žinių šaltinius, kad net radijo informacijų perdavimas yra taip žiauriai trukdomas. Kodėl daugelis iš vakarų ateinančių knygų ar žurnalų ar net laikraščių uždaroja į „specfondus“, kad tik žmonės negalėtų jų pamatyti? Dalis tiesos yra tame, kad viešpatuoja „marksistinė ideologija“, bet ji viešpatuoja despotiškai, tironiškai, nepalikant teisės pasirinkti, viešpatuoja milicijos durtuvų pagalba.

Naujos programos pradžioje drįstama meluoti, kad Sovietų Sąjungoje „plėtojama tikra demokratija — valdžia, kuri vykdoma liaudžiai ir kurią vykdo pati liaudis, užtikrintas vis platesnis ir pilnatesnis piliečių dalyvavimas tvarkančioje gamyboje, visuomenės ir valstybės reikalus“. Tai begėdiškas melo skleidimas. Kokia demokratija, kad patys komunistai pripažįsta, jog pas juos yra partijos diktatūra. Rinkimuose kandidatus parenka tik komunistų partija, balsuoti tegalima tik už partijos pastatytus kandidatus. Jokio pasirinkimo nėra ir jokios galimybės pakeisti balsą valstybės reikaluose nėra.

Pagaliau toje partijos programoje drįstama skelbti, kad jų socialistinė santvarka „remia tautų nepriklausomybės siekimą“. Maskva su Lietuva pasirašytoje sutartyje ir nepuolimo punkte garantavo Lietuvai nepriklausomybę, o ją pamynė užgrobdama šalį, padarydama savo eksploatuojama kolonija. Ta nauja programa tai tik melų ir apgaulės rinkinys.

Juoz. Pr.

BALFO KILMEI IR VEIKLOS PRADŽIAI ATSIMINTI

(Pabaiga)

JUOZAS B. LAUČKA

Pirm. kan. Končius vakarų Europoje Balfu reikalais lankėsi tris kartus. Kiekvieną atveju jam pavyko laimėti pabėgėliams įvairių palengvinimų. Stovyklose bei jų apylinkėse veikė Balfu įgaliotinių tinklas, kurio žmonės artimai bendradarbiavo su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovais. Keliose valstybėse Balfas turėjo pagrindinius įgaliotinius. Vieni pirmųjų buvo dr. Stasys A. Bačkis Paryžiuje ir Vytautas Gyllys Stockholme. Tas pareigą dr. Bačkis ėjo iki 1960 metų birželio mėnesio, kol persikėlė Washingtonan Lietuvos pasiuntinybės patarėju. Dr. Bačkis išbuvo Balfu įgaliotiniu be pertraukos ilgiau negu bet kuris kitas asmuo.

Pabėgėlių įsileidimas

1947 metais didžiosios šalpos organizacijos bendromis pastangomis ir atskirai pradėjo akciją praveisti Kongrese įstatymą išvietintiems asmenims įsileisti į Ameriką pastoviam įsikurdimui.

Balfas čia reikėsi veiksmingai. Atveju atvejais veikta išvien su Alta. Dalyvauta didžiųjų organizacijų (katalikų, protestantų ir kitų) planavimo posėdžiuose, ypač WRS-NCWC saukiamuose skirtingose šalių vietovėse, stengiantis laimėti plačiosios visuomenės pritarimą. Iš Balfu ten daugiausia lankydavosi kunigai Končius ir Bal-kūnas.

Po didelių pastangų vadinamas DP įstatymas kongrese priimtas 1948 m. birželio 28 d., įsigaliojęs tą metų liepos 1 dieną. Jam vykdyti prez. Trumanas paskyrė trijų asmenų komisiją, kurios vienas narys buvo Edward M. O'Connor, buvęs NCWC pareigūnas, nuosirdus Balfu draugas, daug padėjęs Balfui patekti į Tautinį karo fondą ir vėliau biudžetiniams prašymams apginti. (Šis Lietuvos draugas mirė š.m. lapkričio 24 d. Buffalo mieste).

Balfu valdyba tuojuo sudarė

Aldona Grinienė, Mokslo ir kūrybos simpoziumo literatūros ir muzikos vakaro rengimo pirmininkė, atidaro vakarą. Nuotr. J. Tamulaičio

atskirą emigracijos reikalams komisiją, kuriai vienerius metus vadovavo Kazys P. Vilniškis, o po to visą laiką Alena Devenienė. Komisija veikė kelerius metus, rūpinamasi pabėgusiems asmenims kvietimų ir darbo garantijų gavimu, bendradarbiaudama su kitomis organizacijomis.

WRS-NCWC ruošiantis geriau patarnauti būsiamiems įstatymo numatytiems imigrantams, jos vadovas msgr. Edward Swanson, vėliau vyskupas (šiame miręs), pakvietė mane nuo 1948 metų rugpjūčio jo vadovaujamos įstaigos lietuviams skirtos tarnybos vedėju. Iš Balfu man nebuvo sunku pasitraukti, nes reikalų vedėju sutiko būti Petras Minkūnas, mano studijų dienų artimas draugas, buvęs Balfu ilgalaikis įgaliotinis Miunchene. Jis su šeimą atvyko į Ameriką tą vasarą, kaip JAV pilietis. Nuo 1948 m. rugpjūčio 1 d. Petriui Minkūnui daugiausia teko rūpintis darbo kvietimų organizavimu, jų greitu išsiuntimu į Europą, teisinių painiavų narpliojimu, vėjų ruošimu ir įstaigai vadovavimu.

WRS-NCWC lietuvių tarnyboje tada dirbo Margarita Samatienė (Staknytė), labai nuosirdi ir metodiška jai patikėto darbo vykdytoja. Ji artimai talininkavo Elena Podziūtė-Johnson, Lygija Bieliukienė, Rožė Mainelytė. 1951 metų kovo mėnesį man pasitraukus iš NCWC — tada pradėjau dirbti Amerikos bal-se, — lietuvių tarnybai NCWC vadovavo M. Samatienė.

Skubi pabėgėlių emigracija

DP įstatymas įgalino įsileisti 205,000 išvietintųjų iki 1950 metų pabaigos (vėliau įstatymo galiojimas buvo prailgintas, padidintas ir įsileistiniųjų skaičius). Reikėjo skubėti, kad per tą laiką atvyktų kiek galima daugiau lietuvių. Balfu skyriai ir jų veikėjai uoliai telkė kvietimus — darbo ir butų garantijas. Pirmasis laivas General Black į New Yorko uostą įplaukė 1948 m. spalio 31 d. Juo atkeliavo 168 lietuviai, tarp jų buvo ir Stasys Lūšys, vėliau tapęs Balfu reikalų vedėju.

Kiekvienas po to atplaukęs laivas vis atgabendavo daugiau lietuvių. Iš viso pagal 1948 m. įstatymą ir jo vėles-

nus papildymus iki 1951 metų gruodžio 31 dienos atvyko 339,520 asmenų. Visi jie atkeliavo 308 laivais ir 284 lėktuvais. Sutikimo uostai buvo New Yorkas, Bostonas ir New Orleansas. Komisijos pranešimu atvykusių naujų imigrantų skaičiuje lietuvių buvo 25,368. Kan. Končiaus atsiminimuose nurodoma, kad Balfu ir NCWC patarnavimu į Ameriką per tą laiką atvyko 23,150 lietuvių. Kiti atvyko kitų organizacijų talkininkavimu — IRC, AFIL, liuteronų ir kelių mažesnių organizacijų. Viena kita lietuvių šeima atkeliavo ir per žydų veiksmingą HIAS, IRC (International Rescue Committee, dar ir šiandien tebeveikiantį) talkininkavo Aldona Valaitytė (Markelienė), AFIL (Am. tarptautinių institutų federacija) — Janina Simutienė. Visus atvykstančius pasitikdavo ne tik tarnautojai, bet ir savanoriai. Iš nuolatinių savanorių labai gerai atsimenu Barbarą Darys ir Oną Valaitienę. Ne retai atvedavo į uostą ir atvykusius į stotis palydėdavo leva Trečiokienė, dr. Aldona Šliupaitė ir pats pirm. Končius.

Nemažam skaičiui atvykusių reikėdavo visiškai kitas gyvenvietes, jų kėlonės dokumentuose įrašyti. Buvo tokių kvietėjų, kurie atsisakydavo savo kvietimų, buvo nemažai ir atvykusių, kurie norėjo vykti visai pas kitus žmones. Buvo ir gausių šeimų, net be vieno kurio tėvo, kurioms reikėjo visai kitokių darbo sąlygų, negu dokumentuose žadėta. Visa tai lengvai buvo sutvarkoma, nes Balfas turėjo „generalinį“ įgaliojimą kelių asmenų siųsti jų žinion neribotą skaičių įvairių kvietimų, kad ir tą pačią laivą ar lėktuvą atvykimo dieną. Tarp tokių didžios dvasios ir geros širdies žmonių buvo Omahos, Nebr., lietuvių klebonas kun. Juozas Jusevičius, Sioux City klebonas kun. Simonas Morkūnas, Rochesterio kleb. kun. Jonas Bakšys, E. St. Louis kleb. kun. Antanas Deksnys (dabar vyskupas), New Yorke, Bostone ir New Orleans vargu ar buvo nors vienas atsitikimas, kad atkeliavę lietuviai nebūtų galėję dar tą pačią dieną išvykti į naujas gyvenvietes.

Užbaigos žodis

Jei kas paklaustų mane pasakyti vienos minutės apimtyje, ką Balfas savo veikla atliko, atsakyčiau: Balfas sujungė visas Amerikos lietuvių patriotines jėgas šventai artimo meilės misijai: skleidė Lietuvos ir lietuvių tautos gerą vardą Amerikos

itakinguose forumuose ir plačioje visuomenėje; telkė ir teikė papildomą paramą tūkstantams Lietuvos pabėgėlių, ypač vaikams, ligoniams ir studentai; sėkmingai gynė Lietuvos pabėgėlių teises netapti prievartinio atidavimo Sovietams aukomis; drauge su kitomis Jungtinių Amerikos Valstybių šalpos ir labdaros organizacijomis įtikino Kongresą priimti 1948 m. DP įstatymą, pagal kurį į šią šalį galėjo atvykti apie 30,000 lietuvių; liudijo ir liudija, kad už Lietuvos ribų gyvenę lietuviai neužmiršo, neužmiršta ir niekada neužmirš nei Tėvyneje gyvenančių tautiečių, nei jų didžiojo ryto išlaikyti tautą gyva, kol Lietuva galės grįžti į pasaulio laisvųjų tautų ir valstybių šeimą.

Turbūt, visi sutiksime kad Balfu misija tęsina neribotą laiką, kol didesniame ar mažesnam skaičiu lietuvių reikės medžiaginės paramos, kol Balfu eilėse nepritrūks tokių pasišventusių artimo meilei darbuotojų, — koks buvo neužmirštamas prel. Končius, kokia dabar yra dabartinė Balfu pirmininkė Maria Rudienė, vadovaujanti Balfui jau keliolikai metų, prieš tai buvusi ilgametė direktorių tarnybos pare.

Minėdami 40-tąsias Balfu metines, turėtume prisiminti šimtus veikėjų, kurie atidavė nesuskaitomas valandas Balfu tikslams paversti tikrove. Tik prisiminkime mūsų Balfu skyrių valdybas ir jų bendradarbius. Daug darbo mūsų kunigai, profesionalai, redaktoriai, radio valandėlių vedėjai, laikraštinkai. Bet juk natūralu laukti ir tikėtis, kad jie dalį savo laisvesnio laiko paskirtų ir labdaros darbai, nors jis ir nėra tiesiogiai susijęs su jų pareigomis. Tačiau tikrai nuosirdžios pagarbos ir dėkingumo gėlėmis turėtume pažymėti tuos vadinamus civilius veikėjus, kurie po sunkaus fizinio darbo dienos žymią dalį savo laiko atidavė ir atiduoda Balfui. Jų vardai retai kada minimi viešai. Jie, tarum tas nežinomas karys, prie kurio kabo lenkiamas savo galva pagarbos ir dėkingumo ženklas.

Tikėkite man, manyje dėkoti tikra passio catholica, gilus ilgesys sielos tėviškės, ilgesys pamaitinti krikščioniškąją sąžinę, ilgesys prasmingų papročių, geležinės lotynų kalbos, amžino tikrumo, šventųjų bendravimo, ryšio su šimtmečiais, iki pat kankinių atminimo.

F.W. Foerster

KARO METU 1941-1944

Ištrauka iš atsiminimų

J. VAIČELIŪNAS

3

Tame dvoro name gyveno ir to dvoro administratorius agr. P. Efferas. Jo žmona V. Efferienė buvo Panevėžio mergaičių amatų mokyklos direktorė.

Panevėžio miesto valdybos įvairenybės

Panevėžio miesto valdybos prekybos-pramonės skyrius turėjo savo buhalteriją — saskaitybą. Man buvo nuostaba, kad toje saskaityboje saskaitininkės etate dirbo pagyvenusį pana, kuri nemokėjo lietuviškai. Paklausiau vieno tarnautojo, kaip ji čia pateko dirbti nemokėdama lietuvių kalbos. Jis pasakė, kad ta pana esanti sena Panevėžio miesto valdybos tarnautoja. Jis nusijuokė ir pridėjo: „Chodokausko laikais čia vyravo lenkų, o ne lietuvių kalba“. Kiek tai buvo tiesos — nežinau.

Po 23-jų metų, jau gyvendamas Kanadoje ir ruošdamas platesnius savo atsiminimus, susidomėjau ir tuo dalyku ir laisčiau paklausiau savo buvusį bendradarbį Panevėžio apskrities viršininko sekretorių Alfredą Štaudę. Jis iš JAV tuo reikalu man taip rašė: „Jūs stebitės Panevėžio miesto lenkiškumu. Aš Panevėžį pažįstu gana gerai, nes jame gimiau ir visą laiką gyvenau. Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą

Panevėžys buvo labiausiai sulenkintas miestas. Aš (Sredersovna). Ar ji buvo tos garsios miesto galvos pats, būdamas tik 7-8 metų amžiaus, su mūsų kaimo — Sredersos dukte, ar šiaip giminaitė — nežinau. Ji nužemaičių ir Didžiulių vaikais kalbėjus lenkiškai. Mano mama, parėjusi iš bažnyčios, kartais atsidarė, jautėsi lyg būtų tą vietą įsigijusi pavelpasakojo, kaip lietuviai garsiu giedojimu stengėsi nurungti lenkiškų pamaldų šalininkus ir net patį kleboną — lenkintoją. Miesto valdyba lenkai užviešpatavo nuo neatmenamų laikų. Jei bolševikai nebuvę pašalinę, tai Tamsta, dirbdamas miesto valdyboje, turėję matyti posėdžių salėje visą galeriją portretų, buvusiu Panevėžio miesto burmistru net nuo XVII šimtmečio pabaigos. Visi jie atrodė čičinskiško tipo, ant kaklo turėjo grandines su žvaigždėmis ir kitomis jų valdžios insignijomis. Paskutinė ponstvos burmistro pavarė buvo Sredersas, kuris mirė, berods, po pirmojo pasaulinio karo.

Atsimenu tokį kuriozą iš lietuvių miesto valdybos kūrimosi pradžios. 1920 metais rinkimuose į pirmą miesto tarybą buvo pasiūlyta net 20 su viršum kandidatų sąrašų. Vienas jų (ar ne nr. 21) turėjo tokį pavadinimą: „Lietuvių, lenkiškai kalbančių, sąrašas“. Jame pirmuoju ėjo Kabelis. Tuojau po rinkimų mieste atsirado pilna iškabų lietuvių-lenkų žydų kalbomis, net gatyvių pavadinimų lentelės. Už kelių metų vieną tamsią naktį tie demokratijos šedevrai buvo užtepti degutu. Tai davė pagrindo apskrities viršininkui liepti užteptas iškabas pašalinti, ir internacionalizmas išnyko. Tai, kaip matote, panska mowa (poniška kalba) Panevėžio miesto valdyboje įsikūrė dar prieš Chodokausko dinastiją.

T. Chodokauskas buvo lenkas ir to neslėpė. Nemačiau, kad jis jau taip atvirai protegavo lenkų kalbą, nors ir nebuvo jos priešin. Jis buvo, kaip žmonės sakydavo, labai gudrus ir saugojosi sukompromituoti savo vėinai — tautos vadą. Tamstos laiške minima pagyvenusi pana, kuri nemokėjo lietuvių kalbos, greičiausiai bus buvusi pana Srederskaitė

1941-44 metais Panevėžio miesto burmistru buvo inž. Karolis Reisonas. Anksčiau jis buvo Kauno miesto inžinierius. Kai Lietuvą užplūdo bolševikai, Panevėžio miesto inžinierius Gargasas buvo perkeltas į Šiaulius, o Reisonas į Panevėžį. Kai 1941 m. vokiečiai užėmė Panevėžį, jų karo komendantas atsilankė į miesto valdybą ir Reisoną paskyrė burmistru, nes jis laisvai kalbėjo vokiškai.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

LILIJOS ŠUKYTĖS IR VYTENIO VASYLIŪNO SUTUOKTUVĖS

Lapkričio 25 d. kun. Vaclovas Šarka iš Hamburgo, Vokietijos, surišo rankas, pašventino žiedus ir suteikė moterystės sakramentą op. solistei Lilijai Šukytei ir dr. Vytenii Vasyliūnui.

Vedybų šv. Mišios buvo atnaušintos šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Lindau Kalberg, Vokietijoje, kur dr. Vytenis Vasyliūnas dirba mokslinį darbą. Šv. Mišios truko visą valandą, kurių metu kun. V. Šarka prisiminė sunkias dienas Vokietijoje ir kaip jis tada pašventino, palaimino ir išleido Vasyliūnų šeimą į nežinomą ateitį per vandenyną. Šv. Mišių metu solo grojo smuikininkas Koller.

Vestuvėse dalyvavo dr. Vytenio motina, kultūrininkė Elena Vasyliūnienė iš JAV, sesuo Rasa iš Heidelbergo, Vokietijos, visuomenininkė A. Griniene iš Muencheno, asmeniškai jaunųjų draugai iš Grazo, Austrijos, ir visa eilė jaunavedžių artimųjų.

Op. solistė Lilija Šukytė daugumai lietuvių yra pažįstama iš koncertų lietuvių kolonijose. Dvejus metus ji dainavo Metropolitan operoje New Yorke, o nuo 1969 m. yra nuolatine Muencheno op.

solistė. Ji gastroliavo didžiojoje operų teatroose Vak. Europoje, Kanadoje, JAV, Japonijoje, o taip pat dainuoja ir atskirus rečitalius. Nuo 1984 m. ji dėsto Grazo universitete, Austrijoje, nutraukdama darbą Muencheno operoje.

Dr. Vytenis Vasyliūnas yra fizikas. Baigė Harvardo universitetą, o Massachusetts Institute of Technology gavo dr. laipsnį ir kelerius metus ten dirbo kaip asist. profesorius. Vėliau persikėlė į Vak. Vokietiją ir dirba Max Planck fizikos institute mokslinį darbą. Kaip fizikas, dar net ir dirbdamas M.I.T., dr. Vytenis su mokslinėmis paskaitomis mokslininkų suvažiavimuose yra apkeiliavęs. Turbūt, visą pasaulį. Bet lietuvių visuomenei jis gal daugiau yra žinomas ne kaip fizikos mokslininkas o kaip muzikas. Turbūt daug kas yra girdėjęs jo vargų koncertus, kuriuos jis atlieka ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams, o taip prisimenama koncertus, kuriuos jis atlikdavo su tėvu a.a. Izidorium Vasyliūnu.

Lankime sol. Lilijai Šukytei ir dr. Vytenii Vasyliūnui šviesaus ir laimingo šeimyninio gyvenimo.

P. Žickus

PARAMA SAVO BAŽNYČIAI

Visi gerai žinome, kad mūsų lietuviškos parapijos silpnėja ne tik parapičių skaičiumi, bet ir ekonomiškai. So. Bostono šv. Petro lietuvių parapija kiekvienais metais rudenį rengia vadinamą „Kalėdinį bazarą“. Šiais metais toks bazaras įvyko lapkričio 10 d. Gruodžio 2 d. parapijos kleb. kun. Albertas Kontautas sukvietė visus, kurie dirbo tam parengimui į 7-tos gatvės salę, kur buvo duota bazaro apyskaita. Gryno pelno, apmokėjus visas išlaidas, parapijai liko 12,174 dol. Čia ir yra įrodymas, kad gražaus ir nuosirdaus darbo dėka galima daug padaryti. Tam bazarui daugiausia dirbo senosios kartos ateiviai, ypač vyčiai, sodalietės ir kiti. Iš vėlesniųjų ateivių mažai buvo dirbančių. Gal reikėtų čia paminėti Oną Merkiene, Janiną Ambrazienę, Birutę Šakenienę ir Mildą Norkūnienę. Ir pačiame bazare matėsi daugiausia senoji išeivija, nes ji labai gerai supranta lietuvišką parapijų svarbą.

Po duotos apyskaitos kun. A. Kontautas pakvietė visus susirinkusius, kurie dirbo tam bazarui, apie 60 asmenų, vaikams. Tikrai džiugu, kad turime savas parapijas ir kad yra žmonių, kurie supranta parapijų svarbą lietuviškame gyvenime.

RENGIAMAS NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ja rengia tradicinį Naujų Metų sutikimą 1985 m. gruodžio 31 d. Jis prasidės 9 val. vakaro. Kaip kiekvienais metais, bus malonu sutikti 1986 metus tarp savųjų ir draugų bei pažįstamų. Stalus po 10 asmenų galima užsisakyti pas d-jos reikalų vedėją A. Šmitą tel. 268-9058 arba pas valdybos narius.

PARENGIMAI

Gruodžio 15 d. 4 val. p.p. So. Bostono lietuvių piliečių d-jos salėje LMF Bostono klubo rengiama kalėdinė vakaronė. Programoje atliks mūsų mėninkai sol. Benediktas Povilavičius, muz. prof.

Jeronimas Kačinskas ir aktorė Aleksandra Gustaitienė. Visi lietuviai kviečiami į šią vakaronę.

Kovo 2d. Skautų rengiama Kaziuko mugė.

Balandžio 6 d. Laisvės Varpo pavašarinis renginys.

Balandžio 13 d. Minkų radijo valandos 52 metų sukaktuvinis renginys.

Balandžio 20 d. muzikos ir literatūros popietė.

„ANTRAS KAIMAS“ BOSTONE

Daug kam girdėtas „Antro Kaimo“ linksmosios trupės Chicagoje vardas. Tačiau mažai kam teko scenoje juos matyti. Tokia reta proga bostoniečiams iš arčiau su jais susipažinti buvo lapkričio 16 d., kada „Antras Kaimas“ atvyko į Bostoną. Juos kvietė Lietuviškosios skautybės fondo valdyba, fondo dešimtmetį minint.

Energinga ir linksma devynių asmenų grupė, vadovaujama Algirdo Tito Antanaičio, juokino ir linksmino gausiai susirinkusią publiką. Įvairi, neįprasta, kartais ir netikėta programa, susidedanti iš trumpų humoristinių pasirodymų, užvaldė žiūrovus. Vakaras smagiai praėjo, palikdamas gražų prisiminimą ne tik vyresnio amžiaus žiūrovams, bet ir gausiai susirinkusiam jaunimui.

Čikagiečiai rengėjų buvo gražiai priėmė, pavaišinti ir prieš išvykstant jiems buvo parodyta miesto rošė.

Prie parengimo prisidėjo V. Dilba, puikiai paruošdamas programos knygėlę, V. Sužiedienė, išskendama napoletoną, V. Kazakaitis ir A. Šmidtas prie vaišių artistams, B. Banaitis rekordudamas, G. Čepas grodamas muziką, A. Zikas fotografuodamas ir daugelis asmenų platindami bilietus. Rūbinė ir vietų salėje nurodinėjimas buvo skautų — skaučių žinioje.

Skautiškas aciu Antram Kaimui už atvykimą, Bostono ir apylinkių lietuviams už dalyvavimą šventėje, skautų vienietams, institucijoms ir pramonininkams už atsiųstus sveikinimus ir talkininkams už prisidėjimą.

k.n.

Buvusi „Medicinos“ žurnalo redaktorė dr. M. Budrienė ir dabartinis redaktorius dr. Vaclovas Šarkas su šiais metais kūrėjos simpoziume klausosi medicinos prelegentų paskaitų.

LB-NĖS VEIKLA UKRAINIEČIO NESEKMINGAM ŠUOLY Į LAISVĘ

Ukrainiečio Miroslavo Medvidio nesekmingai pasibaigęs šuolis į laisvę plačiosios visuomenės tarpe sukėlė nepasitenkinimą JAV-ų valdiška biurokratija ir priminė prieš 15 metų Pakrančių sargybos admiralo įvykdytą Simo Kudirkos išdavimą sovietams. Daugeliui stebintis, kad toks incidentas galėjo pasikartoti, JAV LB Visuomeninių reikalų taryba stojo ukrainiečiams padėti jų vedamoje Medvidio gelbėjimo akcijoje.

Pirmomis Medvidio incidento dienomis pagrindinis LB veiklos dėmesys buvo nukreiptas į JAV valdžios įstaigas Washingtono. JAV LB ryšininkas Washingtono Algimantas Gureckas ketą dienų skyrė susirūpinimą dėl Medvidio išdavimo perduodamas Imigracijos — Naturalizacijos komisijonieriaus įstaigai. JAV Pasienio sargybos įstaigai ir Valstybės departamentui. Šiame buvo kontaktuoti egzilių reikalų, žmogaus teisių ir humanizmo reikalų ir Sovietų Sąjungos reikalų sekcijos.

Antroji LB akcijos fazė lietuvių JAV Kongresą. Ja rūpinosi LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. Jonas Urbonas, A. Gureckas ir Michigano kongresmano C. Levin štabe dirbanti Asta Banionytė-Connors. Buvo susisiekti su JAV Senato ir Atstovų rūmų pakomisių Emigracijos ir pabėgėlių reikalams štabų pareigūnais. Atstovų rūmų pakomise Europos ir Artimųjų Rytų reikalams ir Kongreso nariams, priklausantiems įvairioms užsienio reikalų pakomisėms. J. Urbonui telefonu užliarmavus veiklesnius LB apylinkių darbuotojus, buvo pradėta laiškinė akcija prez. Reaganui ir specialieji Kongreso nariams. Artimi ryšiai buvo palaikomi su Baltijos rėmimo besidarbuojančiu Linu Kojeliu, kuris Medvidio klausimui skyrė ypatingą dėmesį. Pagaliau paašėjus, kad Medvidio nepavyks susigrąžinti, lapkričio 8 d. JAV LB telegrama buvo apeliuota į prez. Reaganą ir prašyta Valstybės departamento sprendimą pakeisti.

Artimi ryšiai buvo užmegzti su Amerikos ukrainiečių organizacijomis — Amerikos Ukrainiečių kongreso komitete per jų įstaigas Washingtono direktorių M. Vasylyk, Ukrainiečių žmogaus teisių komiteto Philadelphiaje ir su paskirais Amerikos Ukrainiečių advokatų sąjungos pareigūnais. JAV LB Vis. r. tarybos vicepirm. Aušra Zerr LB-nei atstovavo Philadelphiaje suruoštos demonstracijos metu ir vyko pokalbiui su spaudos atstovais į laikraščių redakcijas ir televizijos stotis. Naujai išrinktas JAV LB krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys lapkričio 3 d. buvo

spauda. Pažymėtina, kad minimoje spaudos konferencijoje šalia „New York Times“ ir kitų garsių žurnalų korespondentų dalyvavo ir lietuvių spaudos darbuotojai Br. Vaskaitis ir F. Andriūnas.

Nepasisekęs Medvidio šuolis į laisvę dar kartą įrodė, kad turime būti budrūs politiniams pabėgėliams teisių suteikimo klausimais. Yra daug savo karjera suinteresuotų biurokratų, kurie politinius pabėgėlius sugrąžina sovietams, kad nepakenktų su sovietais vykdomai prekybai ar Valstybės departamento vystomai detentės politikai. Tenka pripažinti, kad Simo Kudirkos incidentas yra palikęs savo žymę. Medvidio atveju buvo daug lengviau surasti užtarėjų JAV Kongreso narių tarpe ir valdžios įstaigose. Taip pat tenka džiaugtis artimu ukrainiečių ir LB-nės atstovų bendradarbiavimu gelbinti Medvidį. Prieš daugiau kaip metus A. Gurecko rūpesčiu pradėtas su ukrainiečiais bendradarbiavimas pasipriešinti išeivijos lenkų užmačioms panaikinti Jaltos susitarimus, šiandien teikia vilčių sukurti sėkmingą partnerystę kovai su sovietiniu imperializmu.

Gas.

NEW GOLD COAST INN
2825 W. 71st St. — Tel. 434-4149
Hall available for weddings, bridal showers — Funeral luncheons and all occasions — up to 170 people.
Ernie, Jerry and Frank

Parduodamos namuose užaugintos, paruoštos ŽASYS ir šviežias BICIŲ MEDUS.

Skambinti — 323-5326

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA, I dalis

Šioje V-to t. l-je dalyje aprašyta Vilniaus vyskupijos istorijos bruožai, vyskupai ordinarai, valdytojai, kunigai... arkivyskupija amžių bėgyje.

Sis tomas skirtas Vilniaus miesto bažnyčioms, koplyčioms, paminklams. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto.

Puošnus, gerai paruoštas leidinys: 432 psl., 585 iliustracijomis, spalvotu Aušros Vartų Marijos paveikslu, su priedu—Vilniaus miesto planu, kietais viršeliais.

Paruošė ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press).

Teksta rinktą Draugo spaustuvių. Atspausdino Morkino spaustuvių. Kaina su persiuntimu \$22.50.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Iliuzijos gyventojai dar pridėda \$1.60 valstybės mokesčio.

BRONIS KVIKLYS

LIETUVOS BAŽNYČIOS
(CHURCHES OF LITHUANIA)

Vilniaus arkivyskupija I

Kaip „fryzeris“ lietuviškai?
Ar geriau „nutausti“ ar „nutautėti“?

„Dabar šokių grupė išpildys Sadutę“. O taip? Tai kuo tą Sadutę pripildė, kad dabar reikia ją išpildyti?

Jei jūs nežinote kaip į šiuos klausimus atsakyti, įsigykite naują knygą:

kun. Juozo Vaišnio S.J.
PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENA

Knygoje lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos pagrindai bei neįvartoti žodžiai ir posakiai. Būtina kiekvienam besirūpinančiam taisyklinga lietuvių kalba.

Išleido JAV LB Kultūros taryba, 1985 m. 240 psl. kietais viršeliais.

Gaunama Drauge 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 Kaina 9.65 dol. su persiuntimu.

JAY DRUGS VAISTINĖ
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206

ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY
SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUEHLMAN, R.S., Registruotas vaistinėjas
Atidara šiekėdieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

BRIGHTON PARKE
išnuomojamas mažas butas su baldais.
Skambinkite po pietų.
Tel. 523-7205

HELP WANTED — VIRAI

REIKALINGAS KARPENTERIS
pataisyti namą. Mažas remontas. 7207 S. Fairfield, Chicago
Tel. — 476-0428

MISCELLANEOUS

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
Tel. 376-1882 ar 376-5996

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijal, Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS IR SĄLDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Decksy
Tel. 595-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

10% — 20% — 30% pigiau mokėtis apdraudę nuo ugnies ir automobilių pavojų.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radijo Valanda jau 45 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams.

Kas ketvirtadienį, nuo 7-8 val. vakaro iš WNYM stoties, New York, 1330 AM banga, taip pat kas sekmadienį, nuo 1:05 iki 3:00 val. popiet, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 banga.

Direkt. DR. JOKUBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, New Jersey 07060
Tel. (201) 753-5636

Kalėdų giesmių plokštelė

Gauta nauja plokštelė „Kalėdos“, kurioje Montrealio Lietuvių choras atlieka populiarias Kalėdų giesmes: Tyliają naktį. Skubėkite piemenys. Nakties tyloje. Piemenėliams vargdiene. Angelių balsai. Sveikas Jėzau gimusi. Linksma giesmė ir kitas.

Išleido „Vilnius“ records, Montreal, Kanada. Direktorius Alexandre Stankevičius. Kaina su persiuntimu \$12.00.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminių išvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draugimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. RACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2233

NORINT PARDUOTI AR PIRKTI

apdrausti ar išnuomoti savo nuosavybes, prašau kreiptis į mus mes patarnaujame Chicago ir priemiestuose.

BUDRAIČIO

Nuosavybių pardavimo įstaiga

6600 S. Pulaski Rd.

Tel. 767-0600

DEMESIO!

ANATOLIJAUS KAIRIO

knygų išpardavimas

LOTOFAGŲ SĄLY, eilėraščiai—\$3.00

LAISVĖS SONATA, poema apie jūrininką — \$3.00

KARONA, istorinė trilogija — \$3.00

TRYŠ DRAMOS vienoj knygoj—\$3.00

TRYŠ KOMEDIJOS vienoj knygoj — \$2.00

VYSKUPO SODAS, dvi dramos — \$2.00

VISCIUKŲ ŪKIS, 3 v. komedija — \$2.00

PALIKIMAS, drama — \$2.00

SIDABRINĖ DIENA, komedija ir libretas — \$2.00

SVIESA IR ELDORADO, dvi dramos — \$2.00

CURRICULUM VITAE komedija angliskai — \$2.00

DU BROLIAI, vaidinimas vaikams — \$1.00

DIAGNOZĖ, 3 v. komedija — \$1.00

TRETIJI VAINIKAI, poezijos antologija — \$3.00

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Liaudies menas ir kirkas

„Drauge“

Apsilankykite į „Dr.ugo“ administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skatomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra priimtinos.

"Dainavos" ansamblio Jaunimo centro scenoje.

DAINAVA DAINUOJA 40 METŲ JUBILIEJŲ MININT

Keturiasdešimt metų yra gana didelis laiko tarpas tiek žmogaus, tiek kolektyvo gyvenime. Pažvelgus į praeitį, viskas taip toliama ir primiršta — skęsta lyg ūkanose ir miglos dengia. Patys visur dalyvavome, vieno kalbėtojo žodžiais, „kai buvome jauni ir gražūs, o dabar tik gražūs“. Daug kas iš atminties išnyko. Labai gražų darbą padarė tie, kurie dešimtmečio ar dvidešimt penkerių metų praga išleido leidini, daug faktų užfiksavo ateities. Kai buvome jaunesni, vis pasitikėjome savo atmintimi, dabar pamatėme, kad pasitikėti negalima.

Spaudoje yra pasirodę straipsniai, liečiant „Dainavos“ ansamblio įsikūrimo istoriją. Kai kuriuose straipsniuose krikštynų data yra laikoma ansamblio įsikūrimo data. Kiekvienas pirmiau gimsta, o paskui jau yra krikštynos. Darbmetės metu krikštynos gali būti ir labai toli nukeltos. Pirmiau reikia darbus atidėti, o paskui alų daryti. Tas pat buvo ir su „Dainavos“ ansambliu. Kai ansamblis jau pasizymėjo, nusipelnė ir užėmė garbingą vietą stovyklos gyvenime, buvo nutarta tuo pasidžiaugti ir surengti iškilmes. Pats „Dainavos“ vardas gal buvo duotas krikštynų metu, tačiau dainos kolektyvas jau prieš tai egzistavo.

Mes dabar minėdami šį garbingą jubiliejų, negalime užmiršti ir nepaminėti tų, kurie pradėjo puoselėti dainos meną Hanau stovykloje. Susiorganizavus stovyklai ir apvalius sąslavas, iškiloms turėti meno kolektyvą. Tuoju atsidarė dainos mylėtojų būrelis. Pradėjo organizuoti dainų ir tautinių šokių vienetas. Pirmieji vadovai buvo St. Radzevičiūtė, Vl. Adomavičius ir J. Zemaitis. Stovyklos vadovybė buvo labai nepalanki bet kokiam meninei veiklai — jos tikslas buvo visus pabėgėlius galimai greičiau sugrąžinti į jų kilmės kraštus. Kad tie kraštai okupuoti, tai UNRRA vadovybei visai nerūpėjo. 1945 m. vasaros metu lietuvių skaičiai smarkiai padidėjo, pabėgėlių banga plūdo net iš Tiuringijos. Stabilizavus stovyklinį gyvenimą, pagerėjo sąlygos ir meninei veiklai. Lietuvių skaičiai pasiekus beveik trejetą tūkstančių ir stovyklai esant Frankfurt a.M. pašonėje, kur buvo amerikiečių vyriausiasis štabas, buvo pradėta galvoti apie suorganizavimą reprezentacinio vieneto. Stovykloje buvusieji meno vadovai nebuvo pakankamai pajėgūs suorganizuoti ir vadovauti reprezentacinio koncertinio lygio vienetai. Tad teko dairytis ir ieškoti aukštesnio lygio meno vado-

JUOZAS ŽYGAS

vų. E. Daniliūno ir A. Dzirvonos pastangomis buvo susisiekta su Br. Jonušu, ir jis buvo atsikviestas į Hanau stovyklą. Nuo čia ir prasidėjo ansamblio augimas ir veikla.

Karo sąvartyje Europoje ir ypač Vokietijoje atsiradus gal milijonui pabėgėlių, kurie nenorėjo grįžti į savo kilmės kraštus, buvo pradėta jais domėtis, nes reikėjo juos maitinti (labai dažnai tik badaujančio davinio). Ta pati ranka, kuri šiandien mūsų tarpe ieško karo nusikaltėlių, pradėjo ir mus pristūdyti ir užsuko savo propagandos mašiną. Pradėjo trimtuoti, kad tie, kurie nenori grįžti, yra nusikaltėliai, valkatos, tinginiai ir bendrai gyvenimo atmatos. Amerikos kongresmenai ir senatoriai pradėjo domėtis, kokiam elementui jie švaisto pinigų ir emė masiškai važiuoti mūsų pasiūlyti. Kurie tik atvažiuo, tai visi lankėsi Hanau stovykloje. Buvome pasidarę visų pabėgėlių reprezentantais. Visa Hanau stovykla buvo paversta dirbančiųjų stovykla, kad nebūtų tinginijančių. Kasdien keliolika šimtų vyrų buvo vežami prie amerikiečių karinių statybų. Svečiai buvo vedžijami po mokyklas, ligonines ir įvairias dirbtuves. Kad jiems būtų įdomiau, ansamblis dainavo ir šoko. Svečius priimti būdavo parenkamos gražesnės ansamblietės, kurios, tautiniais rūbais pasipuošusios, svečius lydėjo. O bendrai paėmus, mūsų ansamblietės buvo gražios. „Dainavos“ ansamblis buvo pasidaręs ne tik lietuvių, bet ir visų pabėgėlių reprezentantu — ambasadorium. Galima teigti, kad prie sėkmingo įstatymo pravedimo daug prisidėjo „Dainavos“ ansamblis ir kiti mūsų meniniai vienetai.

Prasidėjusi emigracija palietė ir „Dainavos“ ansambli. Buvo stengiamasi galimai didesnį skaičių ansamblių perkelti į vieną vietą. Čia labai daug pasidaravo prof. dr. A. Gylys (buvęs ansamblio garbės pirmininkas) ir Alb. Dzirvonas. Didžioji dalis dainavičių suvažiuojo į Chicago. Į Chicago taip pat atvykus muz. St. Sodeikai, ansamblis vėl pradėjo reprezentuoti lietuvišką dainą ir giesmę. Šv. Kryžiaus bažnyčia buvo tapusi išeivijos lietuvių katedra, įvairių švenčių ir iškilnių progomis joje didingai skambėjo lietuviškos giesmės. Labai dažnai tokiais atvejais ir ši didelė bažnyčia nepajėgdavo visų sutalpinti. Metų bėgyje ansamblio sudėtis keitėsi, pavargusius pakeisdavo nauji žmonės ir nauji veidai.

Ansamblio eilėse išaugo ir sustiprėjo Danutė Stankaitytė, Stasė Klimaitė-Pautienė, Margarita Momkienė ir Vaclovas Momkus, kurie mūsų visuomenėje žinomi kaip iškilūs solistai ir lietuviškos dainos puoselėtojai.

Metų bėgyje ansamblio vadovybė įvairiai keitėsi. Buvo šie chorų ar ansamblio dirigentai: Vladas Adomavičius, Stefanija Radzevičiūtė, Juozas Zemaitis, Bronius Jonušas, Stepas Sodeika, Algis Simkus, Petras Armonas, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, Aloyzas Jurgutis, Povilas Mielulis ir Rasa Šoliūnaitė-Paskotimienė.

Tautinių šokių vadovais buvo Stefanija Radzevičiūtė, Juozas Žygas, Liuda Valiukaitė, P. Giedrienė ir Irena Eidrigevičiūtė-Sprindienė.

Ansamblio vairą tvarkė šie valdybų pirmininkai: Edvardas Daniliūnas, Albinas Dzirvonas, Jonas Rimkūnas, Kazys Seliokas, Vytautas Rukuiža, Albinas Dzirvonas, Jonas Pastukas, Vytautas Radys, Eugenijus Slavinskas, Aleksas Smilga, Alfonsas Alčiauskas, Vytautas Jasinevičius ir Mėta Gabalėnė.

Per ansamblio eiles perėjo daug dainos mylėtojų. Vieni anksčiau, kiti vėliau pavargdavo ir apleisdavo jo eiles. Liko du stulpai, kurių jokios audros neišvertė — Albertas Stočkus ir Aleksas Smilgevičius-Smilga liko dainai ištikimi beveik nuo pat pirmųjų dienų. Ne tik liko ištikimi dainai, bet ir nevengė jokių pareigų.

Per keturiasdešimt metų ansamblis ne tik nepaseno, bet išėjo į amerikiečių sceną su „Lietuviškom vestuvėm“. Tai jau ne pirmas sykis, kai išnešama lietuviška daina ir šokis į plačius vandenis. Tikimės, kad ir ateityje „Dainava“ nepavargės. Linkime jai dar daug, daug sėkmingų ir kūrybingų metų!

Lietuviai Floridoje

St. Petersburg, Fla.

PAŽMONYS PAS
KULTŪRININKUS
VER. ir VL. KULBOKUS

Atvykus į St. Petersburgą Vilniaus krašto lietuvių s-gos centro valdybos pirmininkui Albertui Misiūnui atstovauti vilniečiams Vliko seime, aktyvi Vilniaus krašto darbuotoja Verutė Kulbokienė su proga gruodžio 3 d. pasikvietė į savo namus būrelį vilniečių bendram pašnekesiui. Kartu buvo pakviesti ir šeimos bičiuliai Vaitiai. Pradėdama pokalbį

Ver. Kulbokienė savo žodyje pažymėjo, kad vienminčiai čia susirinko pirm. A. Misiūno atsilankymo proga, o Vaitiai, kurie išvyksta į Kaliforniją, atsisveikinimui su jais. Suminėję vilniečių s-gos kai kuriuos veiklos epizodus ir savo eitąsias sąjungoje pareigas, šeimininkė pakvietė pirm. A. Misiūną padaryti pranešimą.

Svečias savo žodį pradėjo nuo s-gos įsisteigimo. Iniciatyva kilusi iš konsulo dr. P. Daužvardžio ir veikėjo L. Šimučio, kurie paraginę kelis vilniečius steigti Vilniaus krašto lietuvių sąjungą ir Vilniaus s-ga buvo įsteigta. Savo pranešime palietė visus būdingesnius veiklos etapus, kaip pastangas sąjungai įstoti į Vlką, į kurį įstojes jau kaip rezistencinis Vilniaus krašto sąjūdis, rūpinimąsi prausimu veikalo rytinių Lietuvos sienų klausimu bei kt. Apžvelgęs šio leidinio apie 10 metų ruošimo darbą, kurį užbaigė dr. Algirdas Budreckis, suredaguodamas „Rytų Lietuvos“ įvairių autorių studijų rinkinį. Jau padaryta ir „Rytų Lietuvos“ vertimas į anglų kalbą, kurio išspausdinta 500 egz. Ši knyga būsimai siuntinėjama įvairioms mokslo įstaigoms bei bibliotekoms. Pirm. Misiūnas pasidžiaugė, kad šių knygų išleidimui prisidėjo savo aukomis daugiausia vilniečiai ir visos spausdinimo išlaidos esančios apmokėtos. Tai vienas iš pagrindinių darbų, kurių iniciatorius buvęs s-gos pirm. K. Veikutis. Palietęs dar visą eilę smulkesnių s-

gos vadovybės veiklos sričių, savo išsamų ir vaizdingą pranešimą A. Misiūnas baigė. Draugiška nuotaika svečiai pasidalino dar Vilniaus krašto temomis bei kitais aktualiais reikalais. Atgaivai Teklė Sekonienė sklandžiai padėklamavo du patriotinius Maironio eilėraščius. Pasidalinusi įvairioms aktualioms mintims, šeimininkė pakvietė svečius vakarienės, kurios metu dalintasi asmeniniais išpužiais.

Prieš išsiskirstant, Vaitienė nuoširdžiai padėkojo V. ir V. Kulbokams už bendradarbiavimą, nuoširdumą, pagalbą, kad jai būtų miela svečiuotis pas Kulbokus, nes pas juos visada pasižmonėjimai surišti su kokia nors kultūrine programėle.

Nuoširdžiu žodžiu padėkojo šeimininkams ir svečias A. Misiūnas už malonų priėmimą.

Paskutinį žodį prie vaišių stalo tarė šeimininkė Verutė, apgailestaudama Vaitių išsikėlimą į Kaliforniją, linkėdama jiems geros kloties ir malonių prisiminimų, kai jiedvi su Vaitiene sėkmingai dirbo St. Petersburgo liuanistinėje mokykloje.

Rezistenciniam Vilniaus krašto sąjūdžiui Vliko seime atstovauja Albertas Misiūnas, Verutė Kulbokienė ir Klemas Jurgėla.

K.Gmž.

Žmogus ant kapo sodina viltį.
Fr. Schiller

A. + A. Julia Theresa Gintaut (POCIUS)

Gyveno Evergreen Parke, Illinois.
Mirė 1985 m. gruodžio 9 d., 9:20 val. vak., sulaukusi 70 m. amžiaus.

Gimė Illinois.
Pasiliko dideliame nuliūdimе vyras Peter, sesuo Stella Zikas, 3 svainės: Mary Zalga, Bernice Gintautas ir Stella Mazlauskas; dukterėčia Jo Anne Nealy; sūnėnai: Michael Zikas ir žmona Karol, Donald Zikas ir žmona Dorothy bei kiti sūnėnai ir dukterėčios ir 7 prūsėnėnai.
Priklausė Lithuanian Chamber of Commerce.
Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette Parko koplyčioje, 2533 W. 71 St., trečiadienį, gruodžio 11 d., 2:30 val. vak.
Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gruodžio 12 d. Iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, sesuo ir kiti giminiai.
Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. + A. KAZIMIERAI BRIEDIENEI
mirus, jos vyrą dr. agr. Juozą, seseris, švogery Stasi, jų šeimas ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime.

LIETUVIŲ AGRONOMŲ SĄJUNGA
CHICAGOJE

Biržėnų klubo narį Dr. Juozą Briedį, jo mylimai žmonai

A. + A. KAZIMIERAI BRIEDIENEI
mirus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

KLUBO VALDYBA IR NARIAI

Brangiai jaunystės draugei

A. + A. ALGEI ZUNDIENEI
staiga mirus, motinai — poniai PAULINAI BIZAUSKIENEI, vyrui — PRANUI ZUNDEI, vaikams ir seseriai PRIMAI DUNN su šeima mūsų nuoširdi užuojauta.

DALIA GALAUNYTE-AUGONIENE
SU ŠEIMA

DRAUGAS, trečiadienis, 1985 m. gruodžio mėn. 11 d.

DEŠIMTIES METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. ZOFIJA KILIULIENĖ 1911 — 1975

Jos brangų atminimą minint, už jos vėlę šv. Mišios bus atnašaujamos gruodžio 15 d., sekmadienį, 10:15 val. ryto šv. Petro bažnyčioje, South Bostone.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus šiose šv. Mišiose dalyvauti.

Vyras Steponas,
Sūnūs Česlovas ir Romualdas
su šeimomis

A. + A. RIMUI BAKAIČIUI

mirus, skausmo prislėgtą motiną DR. ONĄ BAKAIČIENĘ, seserį DALLĄ VAKSELIENĘ su šeima ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

ALEKSANDRA GYLIENE
ANTANAS IR ALDONA MINELGAI
ZITA ŽVIRZDIENE
PAULIUS IR BIRUTĖ GYLIAI

Olympia, Washington

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

x Vysk. Vincentas Brizgys atvyksta į Cicero Šv. Antano parapiją praveisti trečiąjį adventinį susikauptimą temą „Taisykite Viešpatui kelią“. Susikauptimas vyks sekmadienį, gruodžio 15, parapijos salėje 11:30 v.p. po šv. Mišų. Šią pašnekesių seriją rengia „Ateities“ sambūris. Susikauptimas baigsis agape ir vaikučių programėle, paruošta Teresės Bogutienės.

x Muz. Petras Aglinskis gros komp. dr. Juozo Kasinskio jam parašytą gitarai solo premjero „Orpheus Dreams“ Loop Group ansamblio koncerte šį trečiadienį, gruodžio 11 d., 8 val. vak. Fine Arts Building koncerto salėje, septintam aukšte, 410 S. Michigan Ave., Chicagoje.

x Ateitininkų kūčios šįmet bus sekmadienį, gruodžio 22 d., 4:30 val. Jaunimo centro mažojoje salėje. Labai svarbu iš anksto žinoti tikslų dalyvių skaičių, todėl prašoma apie savo dalyvavimą iš anksto pranešti telefonu Irenai Polikaitienei 434-2243 arba Alinai Vadešienei 847-5840. Kūčias ruošia kartu Chicago moksleiviai, studentai ir sendraugiai ateitininkai.

x „Nerijos“ jūrų skaučių vienietis, šeštadieniais po lit. mokyklos pamokų sueigaujančieji Jaunimo centre, šį šeštadienį sueigos neturės. Visos sesės privalo dalyvauti šį sekmadienį 10 val. ryto Jaunimo centro didž. salėje įvyksiančioje visų Chicago skautų ir skaučių kalėdinėje sueigoje. Dalyvaujama išieginėse uniformose ir atsinešama lėkštė sumuštinukų ar sausainių bendroms valgėms.

x Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos kalėdų eglutė įvyks šeštadienį, gruodžio 14 dieną, 12:00 po pietų. Bromberk mokyklos patalpose, 109th gatvė ir Lemont Road. Mokyklos mokiniai atliks Kalėdinį vaidinimą. Kūčios Spanguolių dvare. Mokinys paruošė mokytojos Dalia Slenienė ir Rasa Poskočienė. Mokyklos Tėvų komitetas taip pat nori pranešti, kad bus progos per Eglutę įsigyti kalėdinių gėlių, savikaina. Jau nieji (ir tie jaunom širdim!) galės nusifotografuoti su lietuvišku Kalėdų seneliu. Bus ir dar įvairių lietuviškų dovanėlių, kurias kaip tik prieš šventes galės svečiai įsigyti. Kviečiame visus atvykti į Lemonto Maironio mokyklos eglutę! (pr.)

ADVOKATAS
Vytėnis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2-8 val. vak.
Šeštadienį 9 v. iki 1 v.p.p.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

x Prel. Damazui Mozeriui, Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke klebonui, šiandien sueina 70 metų amžiaus sukaktis. Jis šią parapiją sutvarkė, pastatydamas naują ir labai gražią bažnyčią, atremontuodamas kleboniją ir mokyklą. Parapijiečių ir visų Chicago lietuvių yra labai mylimas ir gerbiamas dėl savo palankumo ir nuoširdumo visiems. Prel. D. Mozeris jau yra atsiskęs klebono pareigų, bet jas uoliai eina, kol bus paskirtas naujas klebonas. Sveikiname prelata su gražia amžiaus sukaktimi ir linkime sveikatos ir Dievo palaimos.

x Lietuvių meno ansamblis „Dainava“ kviečia visus buvusius ir dabartinius ansamblio narius dalyvauti šv. Mišiose Jėzuitų koplyčioje sekmadienį, gruodžio 15 d., 2 val. p.p. Pamaldose bus prisimenami visi mirusieji dainavičiai.

x A. A. Bruno Katauskas, anksčiau gyvenęs Chicagoje, o paskutiniu metu daug metų Los Angeles, Calif., po sunkios ligos mirė Springfield, Ill., Šv. Jono ligoninėje gruodžio 9 d. Jis bus laidojamas ketvirtadienį, gruodžio 12 d., Donald, Ill., mieste prie savo mirusio dėdės a.a. Stanley Katausko. Nuliūdame liko jo pusėsėrė Stasė Simokaitienė ir pusbrolis Petras Rimkus Chicagoje, taip pat daug giminių.

x Chicago skautų ir skaučių bendra kalėdinė sueiga įvyks šį sekmadienį, gruodžio 15 d., 10 val. ryto Jaunimo centro didž. salėje. Visi dalyvauja uniformuoti. Skautams ir skautėms dalyvavimas privalomas. Tėveliai ir šeimų nariai kviečiami dalyvauti. Visi raginami religines sekmadienio pareigas atlikti prieš atvykstant į sueigą. Dalyvaujama šv. Mišiose Tėvų jėzuitų koplyčioje (9:15 val. ryto) arba savo parapijų bažnyčiose.

x Šių šv. Kalėdų ir Naujųjų 1986 Metų proga Truskūno šeima linki geriausios kloties mieliems draugams ir pažįstamiems.

x Lemonto Maironio mokyklos tėvų komitetas taip pat kviečia visą lietuvišką jaunimą, 12 metų gimnazijos amžiaus, dalyvauti šventinėse šokiuose, kurie įvyks penktadienį, gruodžio 27, 7:00-11:30, Ateitininkų namuose, Lemonte. Įėjimas 3 dol. Bus progos jaunimui pasilinksinti ir pabendrauti. Kviečiame visus atvykti.

x Teresės Žilytės, Metropolitan operos žvaigždės koncertas sek., gruodžio 15 d. 3 val. First Chicago Center (Kampas Dearborn ir Madison). Bilietai — Patria, 2646 W. 71st Street, 778-2100 \$25, \$15, \$10.

x Lietuvių Operos solistų ir choro koncertas įvyks 1986 m. sausio 19 d., 3:00 val. popiet. Marijos mokyklos auditorijoje. Šis koncertas rengiamas Lietuvių Operos finansinei paramai sutelkti. Kad mūsų Opera ir toliau galėtų išsilaikyti, prašome visus ir iš visur dalyvauti koncerte. Visos vietos numeruotos. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st, Chicago, Ill., 60629. Telefonas: 471-1424.

x Nuperkame automobilius ir kitus daiktus gyvenantiems Lietuvoje ir padame sutvarkyti palikimus. Kreiptis į American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 312 238-9787. (sk.)

x Sol. Margarita Momkienė, kuri dažnai dainuoja įvairių organizacijų programose ir yra atlikusi daugelį partijų mūsų operose, sausio 19 d. Lietuvių operos paramai rengiamame koncerte atliks programos dalį.

x Marquette Parko lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė bus šį šeštadienį, gruodžio 14 d., 4 val. p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiami visi tėveliai, seneliai ir draugai eglutėje dalyvauti.

x Dariaus Girėno lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė įvyks šį šeštadienį, gruodžio 14 d., 11 val. ryto Jaunimo centro didžiojoje salėje. Tėveliai ir šeimų nariai, o taip pat lietuviškoji visuomenė kviečiami atsilankyti. Vaikai mokyklon renka 9 val. ryto. Visi prašomi pasiūsti tautiniais drabužiais. Vaidmenis atliekantieji atsiveža atitinkamus kostiumus. Po programos atvyks Kalėdų senelis su dovanėlėmis vaikams. Tėvų komitetas paruošė kavutę.

x Marquette Parko Lietuvių namų savininkų susirinkimas bus penktadienį, gruodžio 20 d., 6:30 val. vak. parapijos salėje. Į susirinkimą atvyks buvusi Chicago merė Jane Byrne ir piliečių tarybos narys Bob Blauf, kuris aiškina apie dujų ir elektros kainas. Bus ir kitų svarbių pranešimų namų savininkams. Kam rūpi Marquette Parko likimas, prašomi susirinkime dalyvauti. Gausiu dalyvavimu įrodysime, kad mums rūpi šios miesto dalies ateitis. Po susirinkimo bus užkandžiai.

x Vytautas Aleksandrūnas, Glendale, Calif., daug padėjo „Lietuvos bažnyčių“ knygos autoriui, savo laiku suteikęs jam įdomios medžiagos apie Vilnių ir jo bažnyčias. Dabar, gavęs „Vilniaus arkivyskupijos“ I knygą, rašo: „Džiaugiuosi gavęs V. tomą. Puiki knyga, neįkainojamas įnašas mūsų tautinei ir istorinei skryniai. Acū už malonią staigmeną“.

x Magdalena Akelaitienė, Chicago, Ill., sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdom ir linki laimingų Naujųjų 1986 Metų. Vietoj kalėdinių kortelių skiria auką „Draugui“.

x Zofija ir Vladas Palikauskai, Chicago, Ill., sveikina gimines, draugus ir pažįstamus su šv. Kalėdom ir linki laimingų Naujųjų 1986 Metų. Vietoj kalėdinių kortelių aukoja 25 dol. „Draugui“.

x Klemensas ir Adelė Juskevičiai, Chicago, Ill., šv. Kalėdų proga sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus, linki taikos ir ramybės, o Naujuose Metuose visiems tyro džiaugsmo. Vietoj atskirų kalėdinių sveikinimų aukoja 25 dol. „Draugui“.

x Marija Stasaitienė, Chicago, Ill., sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus šv. Kalėdų proga ir laimingų Naujųjų 1986 Metų. Vietoj kalėdinių kortelių skiria 25 dol. „Draugui“ paramai.

x Lietuvių pensininkų sągoss narių susirinkimas — pobūvis įvyks gruodžio 18 d., trečiadienį, 1 val. p.p. Šaulių namuose — 2417 West 43 g.v. Bus meninė dalis, šilti užkandžiai, dovanų paskirstymas ir t.t. Įėjimo auka 4 dol. Nariai yra prašomi atnešti vertingybių daiktų, dovanų paskirstymui.

x Lovable & Edible Gifts, 3211 W. 63rd Street, prie Kedzie. Tel. 436-7758. Pardavėtuose lentynose rinktinės prekės. Tai kalėdinių dovanų centras. Sav. Violeta Karosaitė. Atsilankykite. Veikia nuo 10 iki 8 v. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10 iki 5 v. p.p. (pr.)

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

ŠIAURYS

Šiaurys ne dėdė, —
Išvijo strazdą.
— Palauk, begėdi
Paimsiu lazda.

Tada — žinoki.
Lazda kai gausi
Į snaigų šokių
Nenukelsiu.

Zuikučiai šalta:
Į langą žiūri.
Vilkėtų palta,
Tik jo neturi.

Mama Mikutį
Šiltai aprėdė...
Nelauk, zuikutė,
Šiaurys ne dėdė.

PASAULIO BĖDOS

Pasaulis gražus,
Išviedinį panašus.
Tas sviedinys spalvotas
Gal truputį šašvotas.

Tie šašai kaip apgamai,
Visad plečias, plečias,
Plečias...
Va! Čia pirmas, čia ir trečias!

Žmonės ten ginas naikina,
Kad galėtų eit į kiną
Ir po plazas goglinėt.

Tai pasauliui skauda,
Tai pasaulis rauda,
Kaip žmonėms patiktų,
Jei jiems taip nutiktų?

Zalgeris Almenas
Vašingtono Kristijono
Donelaičio lit. mokyklos
7-to sk. mokinys

KALĖDŲ SENELIO EISENA (PARADAS)

As mačiau Kalėdų Senelio eiseną Ottawoje. Jį lydėjo daug jaunų žmonių. Jie važinėjo ant slidžių su ratukais. Kalėdų Senelis sėdėjo aukštai rogoje. Man labai patiko. Norėsiu ir kitais metais jį pamatyti.

Aleksas Čeponkus
Ottawos lit. m-os
mokinys. Kanada
(„Trupinėliai“)

JEI AS TURĖČIAU MILIJONĄ DOLERIŲ

Jei as turėčiau milijoną dolerių, as keliaučiau po visą pasaulį. Yra dvi šalys, kurias labai norėčiau pamatyti, tai Lietuva ir Graikija. Graikija man būtų įdomi, nes ten yra daug istorinių pastatų ir paminklų. Ten oras šiltas ir saulėtas, o žmonės labai draugiški. Lietuva man yra svarbus kraštas, nes ten mano tėvų gimtinė. Apie Lietuvą as daug išmokstu šeštadieniais lietuviškoje mokykloje.

Šią vasarą buvau Vokietijoje ir Anglijoje. Jei būčiau turtingas, vėl važiuočiau į šiuos kraštus ir ten ilgiau pabūčiau. Kad būtų smagiau keliauti, pasikviesčiau drauges kartu važiuoti. As nusipirkčiau namelį Šveicarijoje, tada galėčiau dažnai važiuoti ten slidinėti.

Jei turėčiau daug pinigų, as norėčiau nukristi į Afriką pamatyti „Safari“. As ten nusipirkčiau deimantų kasyklą ir pardavinėčiau deimantus krautuvėms. As taip pat nusipirkčiau didelį laivą ir keliaučiau per visą pasaulį. Po visų kelionių nusipirkčiau čia naują namą ir ramiai gyvenčiau.

Kaip matote, turiu daug planų, jei turėčiau milijoną dolerių.
Kristina Bielskutė
Detroito „Ziburio“ lit.
m-os mokinė
(Skambutis)

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

DAUG ĮVAIRIŲ PRAMOGŲ

Savo vasaros atostogas praleidau Dainavoje. Man buvo labai smagu. Mes ten žaidėme ir dainavome. Du kartu turėjome talentų vakarą, o kitais vakarais kūrėmome lauzą. Man geriausiai patiko Sporto šventė, kur vyko lenktynės. Čia laimėjau pirmą ir antrą vietą. Vyko plaukimo, bėgimo ir šokimo į tolį lenktynės, bei kiti žaidimai. Man taip pat labai patiko kaukių balius, ten buvo labai smagu. Visi dalyviai buvo apsirengę kaip gyvuliukai ir augalai. Man patiko atostogos Dainavoje. Manau, kad ir jums patiktų, jei ten atostogautumėte.

Rita Penkauskaitė
Clevelando „Sv. Kazimiero“
lit. m-os mokinė
(„Pavasario garsai“)

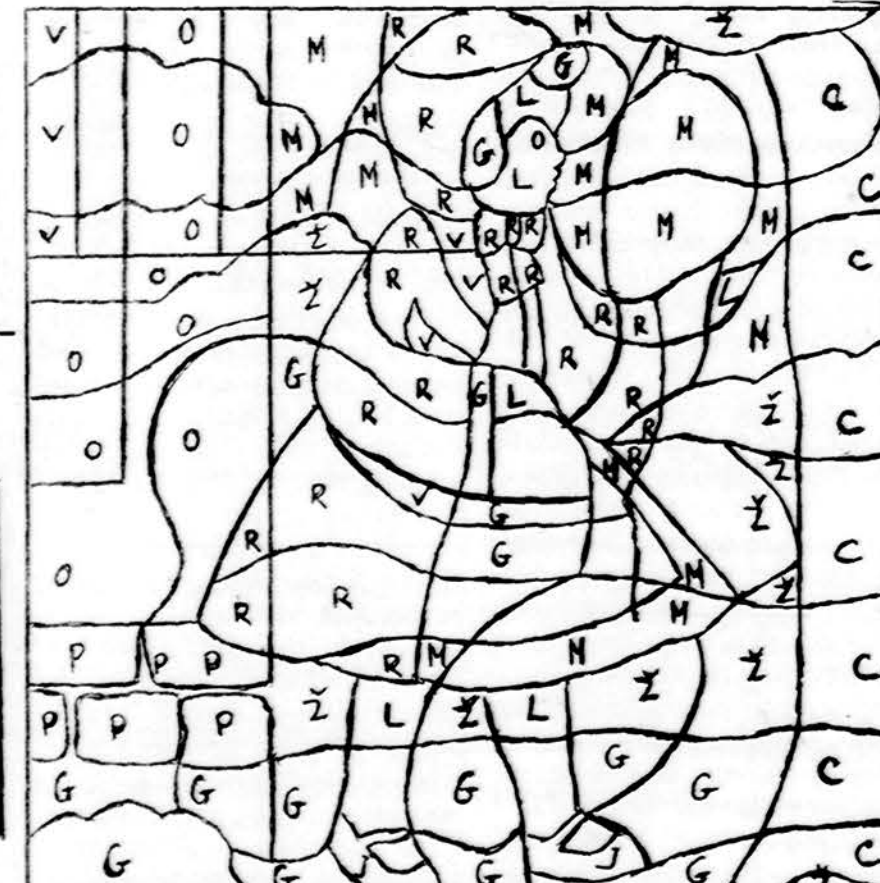
Auksu mesta, sidabru ataus-ta, deimantu vedžiota (Kriūkai). (Vaivorykštė).

GALVOSŪKIS NR. 54

Žemiau surašyti panašūs ištartiniai angliški žodžiai. Ar jų reikšmės irgi panašios? Išverskite juos lietuviškai, o gal ir po sakinį parašykite. (5 taškai).

1. Advice — Advise. 2) Affect — Effect. 3) Albumen — Albumin. 4) Auger — Augur. 5) Apiary — Aviary.

GALVOSŪKIS NR. 51

(Žiūrėkite piešinį) Nuspalvokite šį piešinį žemiau nurodytomis spalvomis: M — mėlyna, J — juoda, C — ruda, Z — žalia, P — pilka, O — oranžinė, R — raudona, L — rausva (ružava), V — violetinė, G — geltona. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 53

(Žiūrėkite piešinį) Žmogus čiuoždamas pašliužomis sniege pamatė išrašytus keistus žodžius: „Deloska tilšos — Kylevos talšos, Deloska dojuos — Kylevos talbos“ (5 taškai)

Piešė Linda

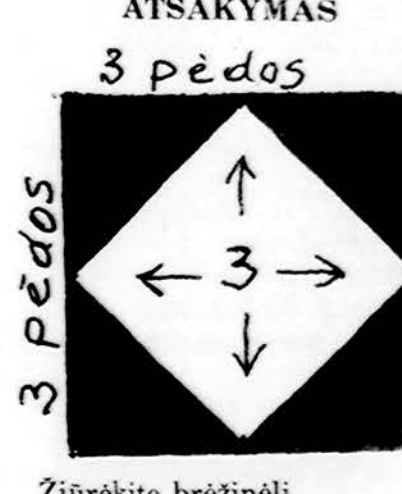
IS DIENORASČIO

„As buvau jauna ir graži. Gimiau Lietuvoje, kai dar rusai nebuvo užėmę krašto. Nepriklausomybės laikais buvau artistė. Kai antrasis pasaulinis karas prasidėjo, mes išbėgome iš Lietuvos. Europoje gyvenome penkis metus. Daug pergyvenome. Pagaliau atvažiavome į Ameriką. Su vyru ir dukromis atsikraustėme į Čikagą. Čia gavome darbą. Mano gyvenimas ilgas ir sunkus. Dabar dar gyvenu Čikagoje. Esu sena bobulė“.

Užbaigęs skaityti senos moters dienoraštį, pradėjau atsiminti kaip jinai prieš mirštant atrodė. Atsiminiau, kad buvo jos raukšlėtas veidas. Jos žibantys akys buvo rudos ir gražios. Jos plaukai šviesiai, šviesiai balti. Bobutė buvo labai turtinga. Jinai dėvėdavo tuos pačius senus rudus drabužius. Jinai buvo labai protinga moteris. Bobutė buvo švelni ir mėgo juoką. Jinai visiems padėdavo ir visi jai buvo dėkingi. Bobutė neturėjo nė vieno priešo. Visi žmonės ją labai mylėjo.

Auris Jarašūnas
Los Angeles „Sv. Kazimiero“
lit. m-os mokinys
(„Spindinčios mintys“)

GALVOSŪKIO NR. 31 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinį.

GALVOSŪKIO NR. 32 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinį.

GALVOSŪKIO NR. 33 ATSAKYMAS

Kiaušinienei kepti naudojo anties kiaušinius.

GALVOSŪKIO NR. 34 ATSAKYMAS

Si vietovė yra Minnesotos valstybė.

GALVOSŪKIO NR. 35 ATSAKYMAS

(Žiūrėkite piešinį) Žmogus čiuoždamas pašliužomis sniege pamatė išrašytus keistus žodžius: „Deloska tilšos — Kylevos talšos, Deloska dojuos — Kylevos talbos“ (5 taškai)